

EXPEDICE KORFU

26. 4. – 5. 5. 2014

Biskupské gymnázium B. Balbína, Hradec Králové

OBSAH

- I. Seznam účastníků**
- II. Z cestovního deníku**
- III. Zoologické ohlédnutí**
- IV. Botanické ohlédnutí**
- V. Expediční báseň**
- VI. Soutěž**
- VII. Závěrem**

AUTOŘI

Editor:

Ivo Králíček

Autoři jednotlivých částí:

Vojtěch Tláškal – *Z cestovního deníku*

Petr Bogusch – *Zoologické ohlédnutí*

Miroslav Mikát – *Zoologické ohlédnutí*

Ivan Tláškal – *Zoologické ohlédnutí*

Kateřina Štajerová – *Botanické ohlédnutí*

Věra Samková – *Botanické ohlédnutí*

Jitka Marečková a Ivo Králíček – *Revoluce v názvosloví*

Autoři fotografií:

Ivo Králíček

Libuše Urbanová

Vít Bureš

Ivan Tláškal

Miroslav Mikát

Kresby:

Josefina Melicharová

Marie Marková

Jazyková úprava:

Ivana Tláškalová

Grafická úprava:

Michal Zych

I. SEZNAM ÚČASTNÍKŮ

1	Anežka Marečková	1.A	29	Jan Pražák	6.A
2	Adéla Tydlitová	1.A	30	Adéla Antošová	6.B
3	Daniela Naimanová	1.B	31	Kateřina Vojtěchová	6.B
4	Tomáš Salavec	2.B	32	Tereza Kopecká	2.G
5	Eva Vysloužilová	2.B	33	Karolína Mědílková	2.G
6	Zuzana Prouzová	2.A	34	Michal Zych	7.A
7	Anežka Králíčková	2.A	35	Tomáš Kouba	7.A
8	Martina Nováková	2.B	36	Veronika Šobová	ZŠ7
9	Jakub Rychlý	2.B	37	Ludmila Boudyšová	ZS5
10	Terezie A. Rozsivalová	3.A	38	Magda Králíčková	ZS5
11	Magdalena Maňáková	3.A	39	Šárka Mikátová	VS
12	Marek Střeleček	3.A	40	Vojtěch Tláškal	VS
13	Radovan Pícek	3.A	41	Martina Večeřová	U
14	Kateřina Pácalová	3.A	42	Ivan Tláškal	L
15	Petra Hápová	3.B	43	Ivana Tláškalová	U
16	Karolína Faltysová	3.B	44	Jitka Marečková	U
17	Marie Půhoná	4.A	45	Libuše Urbanová	U
18	Josefina Melicharová	4.A	46	Stanislav Urban	L
19	Marie Marková	4.A	47	Blanka Mikátová	L
20	Zdeněk Šimon	4.A	48	Václav Nýč	U
21	Michaela Naimanová	4.A	49	Věra Samková	L
22	Gabriela Vodičková	4.A	50	Petr Bogusch	L
23	Gabriela Pražáková	4.A	51	Mirek Mikát	L
24	Alžběta Hodačová	4.A	52	Jiří Hotový	L
25	Vít Bureš	4.A	53	Irena Kafková	L
26	Klára Petrásková	4.B	54	Slávek Kafka	L
27	Jacková Jana	4.B	55	Kateřina Štajerová	L
28	Martina Čelakovská	5.A	56	Ivo Králíček	L

II. Z CESTOVNÍHO DENÍKU

I přes veškerou snahu autora o co nejvěrnější zachycení událostí, není vyloučeno přimíchání jisté dávky fantazie, magična a nadpřirozena.

26. 4. 2014 – SOBOTA

V 10:15 (SELČ) odjezd autobusu z Orlického nábřeží od BiGy. Před námi je cesta dlouhá 1800 km vedoucí přes Slovensko, Maďarsko, Srbsko a Makedonii na pevninské Řecko a dále trajekt na Korfu. Jedeme se dvěma řidiči. Paní Pešťáková bude řídit do Maďarska a poté nastupuje k řízení pan Svoboda.

12:08 - 13:10 čekáme v zácpě mezi vesnicemi Lažany a Lipůvka. Řada aut, cisteren a autobusů popojíždí jen zvolna. Po hodině mjííme semafor a rozkopenou silnici, kolona se uvolňuje.

13:19 - průjezd Brnem. Díky uzavřenému tunelu jsme nabrali další zpoždění na objížďkách. V moravské metropoli jsme také vyzvedávali poslední dva cestující.

15:16 - 15:49 průjezd hranicemi ČR - Slovensko. Myslím, že nejsem jediný, komu se zdá, že cesta zatím moc neubíhá.

16:25 - při průjezdu Bratislavou poprvé přší. Snad po zbytek týdne deště moc nebude.

16:38 - po krátkém průjezdu Slovenskem přejezd hranic Slovensko - Maďarsko. Obloha je zatažená.

18:40 - 19:10 - zastávka na pumpě kdesi v Maďarsku. Obloha se protrhala a na večer vysvitlo slunce.

20:58 - druhá zastávka v Maďarsku. Tankování 220 l nafty v hodnotě téměř 96000 forintů.

21:30 - příjezd k hranicím Maďarsko - Srbsko ve vesnici Röszke. Po hodině čekání stále stojíme ve frontě autobusů na hranicích. Vedoucí exkurze Ivo Králíček dal povel k vytažení pasů kvůli prohlídce. Za další hodinu nastoupil do autobusu celník a proběhla velmi zběžná prohlídka pasů, která očividně postrádala jakýkoliv smysl. Příjezd k srbské části hranic ve 23:25. Přesně o půlnoci ze soboty na neděli si od nás srbský celník vybral pasy.

27. 4. 2014 – NEDĚLE

0:13 - po tomto nočním zážitku na hranicích vjíždíme konečně na území Srbska. Náš autobus po opuštění prostoru hranic vplul do temnoty srbské dálnice a jeho osazenstvo se ponořilo do mlčení a spánku. Z krátkých chvil během probuzení si pamatuji jen mýtné brány a průjezd kolem Bělehradu někdy po druhé hodině ranní. Po 5. hodině se na zatažené obloze dalo rozeznat, že se schyluje k rozbřesku. Krajina se zvlnila a podél silnice se začaly objevovat cedule s názvy měst jako Thessaloniki, Sofia, Skopje. Skvělý čas pro ranní opakování zeměpisu.

6:48 - k Jónskému moři zbývalo 600 km a my jsme se nacházeli kdesi v Srbsku. Během jízdy se daly pozorovat zvednuté hladiny balkánských řek. Za 14 dní po našem návratu z expedice měly tuto zemi postihnout povodně beroucí lidské životy.

7:35 - 8:20 - ranní přejezd hranice Srbsko - Makedonie.

Poté, co jsme projeli kolem Skopje, ukázala cesta údolím řeky Vardar krajinu porostlou stromy v čerstvých jarních odstínech zelené, plnou vápencových výchozů a závrtů. Krajinu zřejmě chudou, kde se setkává islám s pravoslavím. A víno. Je tu hodně vína.

Na makedonské pumpě nám chlapík v kombinéze natankoval přes 200 dalších litrů nafty v hodnotě téměř 16000 kdoví čeho.

11:37 - příjezd na makedonsko - řecké hranice. Do naší cílové země vjíždíme za 5 minut 12. Po druhé hodině odpoledne začalo pršet. Kde jinde by mělo cestou pršet, než v Řecku? Cesta vedla dál kolem vrcholků kopců, na kterých ležel sníh, skrz nespočet tunelů, po silnici, která se klikatila mezi rozkvetlými zmarlikami.

Byl čas posunout hodinky o hodinu dopředu a přejít na EEST. Město *Igoumenitsa* na pobřeží Jónského moře se stále přibližovalo, až bylo nějakých 50 km před námi.

17:45 - navázán vizuální kontakt s Jónským mořem.

A jsme na Korfu - nejzelenějším z řeckých ostrovů! Jak probíhala cesta trajektem?

Po příjezdu do přístavního městečka Igoumenitsa autobus zastavil v přístavišti trajektů. Zde se u okénka dopravních společností odehrával boj o lístky. Po kratším čekání byl dán rozchod do 19:15. Ve skupinkách jsme se vydali podél pobřeží k betonovému molu. Nic víc zde k vidění zřejmě nebylo. Jen u nástupní plochy na trajekty pobíhalo několik bezprizorních psů, kteří doráželi na každé auto, které jelo kolem. Bylo tady rušno a živo. Auta, motorky, busy, nákladní auta, do toho ještě štěkající psi. To vše se mělo naskládat do trajektu Agia Theodora, který pendloval mezi pevninou a ostrovem. I my jsme se do něj po čtvrt na osm přesunuli a okamžitě zaujali místa na horní palubě. Na každém bylo vidět nadšení z plavby a blížícího se ostrova, od kterého nás dělilo už asi jen 40 km po moři. Lidé se fotili, pobíhali, pokukovali. Mezitím vším vážně procházel pravoslavný kněz následován svým mladším kolegou.

Bylo 20:15, když se loď dala do pohybu. Slunce, které někdy tou dobou mělo zapadat, viselo zahaleno do mraků nad mořem, ze kterého vystupovaly obrysy ostrůvků ve směru, kterým jsme měli plout. Muži na zádi se jali uvolňovat silná lana, jimiž byl trajekt připoután. Následovala cesta, trvající přes hodinu a půl, kdy loď svižně plula na západ. Postupem času se venku ochladilo, padla tma, horní paluba se vylidnila a začalo být rušno v podpalubí a kolem baru. Někteří cestující si krátili plavbu popíjením ouza.

Trajekt za sebou nechával dlouhou brázdu zpěněného moře a mířil do hlavního města ostrova - *Kerkyry*. V době našeho příplutí bylo město zahaleno do tmy, kterou prořezávala světla lamp a reflektory ozařující dominanty. Do přístavu jsme dorazili ve 21:50 a vylození bylo velmi rychlé. Celá naše skupina vystoupila na molo a čekala na výjezd autobusu. Byli jsme v cíli.

Již usazení v autobuse jsme zamířili křivolakými ulicemi *Kerkyry* na jih do města *Moraitika*, kde jsme měli být ubytováni ve dvou hotelích. Z ostrova jsme toho zatím díky tmě a celkové únavě po cestě moc neměli. To se mělo v příštích dnech napravit.

Příjezd do *Moraitiky* nastal ve 22:40. V konečném součtu tak naše cesta z *Hradce* až sem trvala 36,5 hodin. Bylo to bláznivé, ale dorazili jsme. Následovala obhlídka prvního ubytování studií *Fondas*, přesun a vyložení věcí u druhého ubytování ve studiích *Angelos*. Poté cesta prázdným nočním městem zaplaveným vůní dozrávajících citronů a blikajícím světlem světlušek zpět do *Fondas*. Myslím, že všichni pocítili úlevu, že jsme ubytováni. Tohle byl pořádně dlouhý den.

28. 4. 2014 – PONDĚLÍ

První noc, alespoň ve studiích *Fondas*, byla studená. Pod prostěradlem s přehozenou látkou podobnou koberci byla zima. Kdo se v tu noc k ránu probudil, mohl zaslechnout nepřijemný zvuk. Ze střeš okolních domů stékaly proudy vody. Přšelo.

Snídaně byla tento den od 9 hodin a cestou z *Fondas* se zase dalo do deště. Po snídani lektorů vyrazili na obhlídku okolních lokalit. Plán vyrazit se studenty nižšího gymnázia na pláž a udělat odpočinkové dopoledne překazilo počasí. Po návratu do *Fondas* pro věci se opět dalo do hustého deště. A tak byl čas psát deník. Déšť na *Korfu* pozorovaný z balkonu vypadá nějak takhle: voda padá na okolní verandičky a balkony nepřipravené na takový styl počasí. Padá do zeleného, opuštěného a zarostlého bazénku u blízkého zkrachovalého hotelu. Odtud se večer ozýval žabí koncert. I v tuto chvíli jsou žáby ve svém živlu. Tu a tam se ozve spokojené zaskřehotání. Protější obzor, na kterém se ještě ráno rýsovala pevnina, zahaluje šedý opar. Město, zahrady s citroníky a olivovníky jsou prázdné. Proti obloze je vidět nízko letící letadlo.

Byli jsme zde na začátku sezony a to možná sehrálo svoji roli. Bohapusté pláže s naplavenými odpadky byly bez života. Bary a penziony, které hustě lemovaly zdejší pobřeží, se teprve připravovaly na sezonu.

Byl čas oběda. Místo plánovaného guláše byla sekaná s knedlíkem a okurkou, ze které bylo možné při konzumaci připravit výtečný český burger. Po obědě jsme i s náhradními botami proti písku naskákali do autobusu a vyjeli k asi 8 km vzdálené laguně *Korission* na západním pobřeží ostrova. Autobus se proplétal úzkými cestami mezi starými olivovníky a opuncemi až zastavil na prašné cestě obklopené bujnou vegetací. A tato vegetace, spolu s bohatstvím zde žijící živočišné říše, způsobila, že jsme hned po příjezdu na lokalitu ve tři hodiny nasadili právě

botanické tempo. Myslím, že není účelem tohoto deníku výčet druhů, to přenechám jiným. Ale nálezů bylo opravdu hodně.

Lokalita byla zajímavá i krajinářsky. Byly zde písečné duny porostlé trávou a jalovci s velkými jalovčinkami. Tu a tam byly v písečných prohlubních tůňky, kde měly žít želvy. Na obzoru na západě se zvedal svah vyšší duny a za ní se dalo tušit moře. Laguna s množstvím ptáků lovicích ryby byla na východě. My se tedy pohybovali po kose, která lagunu oddělovala od Jónského moře. Rozdělení na dvě skupinky jsme procházeli mezi keří, lovili, demonstrovali. Postupně obě skupinky došli k vyšší duně a vystoupali nahoru. Byla z části tvořená navátým pískem, který byl zpevněný solí a tvořil tak struktury podobné pískovci. Jen byly měkčí a pod rukou se drolily. Z vrcholu bylo možné přehlédnout pláž táhnoucí se na sever a moře, na něž se otevřel krásný výhled. K tomu se protrhaly mraky a později vysvitlo slunce. Po chvilce kochání jsme se vydali po pláži, abychom však následně zahrnuli zpět směrem k laguně a přes duny k autobusovému stání. To už začalo pravé dubnové odpolední vedro a slunce zářilo na zcela čisté obloze. Ometení od písku jsme něco po šesté nastoupili a jeli do Moraitiky.

Ten odpočinkový den měl být ještě před večerí zpestřen koupelí v moři. Zájem mělo překvapivě hodně studentů. Moře bylo studené, ale ne zase až tak aby nebylo osvěžující. Dno zde klesalo velmi velmi zvolna. Vylézali jsme v době, kdy slunce zapadalo za okraj hřbitku tyčícího se nad městečkem. A byla večere. V devět poté ještě informativní schůzka a pak rozhod.

29. 4. 2014 – ÚTERÝ

Ráno jsme vyjeli o čtvrt hodiny později oproti plánu, bylo čtvrt na deset. Ještě včera večer nebylo jisté, co bude cílem naší dnešní cesty. Ale toto ráno, vzhledem ke špatné předpovědi, jsme zamířili do hlavního města. Cestou se dalo do deště. Autobus tedy operativně zastavil u muzea lastur Corfu shell museum - nejbohatšího muzea lastur v Evropě. A tak jsme celé dopoledne strávili ukrytí pod střechem muzea mezi vitrinami s lasturami a ulitami, vycpanými žraloky a kraby. Nejprve byla zorganizována prohlídka se zdejší průvodkyní, která ukazovala i "nervovou" reakci korálu na horkou cigaretu. Poté dorazil i Napoleon Sagias - majitel muzea. Byl to on, kdo dal celou sbírku dohromady během 20 let strávených cestami po celém světě. Jako správný Řek byl velmi sdílný, vyprávěl historky ze života a ukazoval klobouk Steva Irwina. Následoval ještě výklad od našich lektorů.

↑ Napoleon Sagias

Z muzea jsme odcházeli o půl jedné ve chvíli, kdy přestalo pršet. Ne však na dlouho. Po zastavení autobusu v Kerkyře v přístavu se dalo do hustého deště. A tak obědová pauza probíhala přímo v sedadlech autobusu. Posilnění jsme se vydali na

pěší cestu po pobřeží pod Novou pevností směrem do centra. Střídal se hustý déšť s chvílemi, kdy pršelo méně. Bylo to smutné, hlavní město se všemi památkami bylo skrápěno proudy vody. V jednom momentě se naše skupinka uchýlila do přístřeší vchodu do luxusního hotelu. Po odchodu zde zůstala na mramorové podlaze kaluž vody z našich pestrobarevných pláštěnek.

Na hlavním náměstí *Spinadē* jsme si dali rozchod. Až někdy budete v Kerkyře a budete chtít, aby přestalo pršet, pohladte nos busty Geralda Durella. Funguje to. Hezké počasí vydrželo až do večera. Většina skupinek si prošla náměstím, obhlédla Starou pevnost, uličky zaplněné krámkami pro turisty a kostel sv. Spiridona a zase se sešla k přesunu na slavný Britský hřbitov. Zdejší napůl divoká zahrada a napůl hřbitov bylo velmi malebné místo plné orchidejí, toříčů, želv a samozřejmě více či méně starých náhrobků britských občanů. Zahradník a hrobník v jedné osobě George Psailas uměl velmi živě vyprávět o rodinách zde pohřbených a také o své několik desítek let trvající práci. Prostředí zahrady s jejími stinnými a deštěm pročištěnými sytě zelenými zákoutími jsme opouštěli v 6 hodin.

Po rychlém nasednutí do autobusu uprostřed městské křižovatky jsme vyjeli zpět do Moraitiky. Večere byla jak jinak než vydatná.

↑ Kostel sv. Spiridona

30. 4. 2014 – STŘEDA

Měl to být počasím nejvydařenější den v týdnu. A podle toho se také odvíjel program na tento den. Naším cílem bylo místo, kde by byl pobyt za špatného počasí velmi nepříjemný. Jeli jsme na *Pantokrator*, nejvyšší horu ostrova (906 m. n. m.). A jelikož se silnice vedoucí až na vrchol na mapě klikatila v krkolomných serpentínách, bylo nutné využít služeb místního najatého vozu, který byl o 2,5 m kratší. Na jeho zařizování se podílel i Elvis, který měl sehrát krátkou roli i následující večer.

A tak jsme vyrazili na 2,5 h a 70 km dlouhou cestu na sever ostrova po houpající se a ostře řezané trase. Vedla přes Kerkyru, za ní podél pobřeží a odbočila směrem do hor přes vesnici *Skripero*. Po vystoupení do svahů se na chvíli otevřel pohled na moře na západním pobřeží ostrova u města *Paleo Kastrica*. Po překonání hřbetu jsme zastavili na vynucenou pauzu u pumpy. Cesta byla opravdu klikatá a způsobila jistě žaludeční potíže. Dojeli jsme do města *Acharavi* na severním pobřeží a zde jsme zabočili úzkou uličkou a dali se na stoupání po serpentínách. Aby cesta lépe utíkala a nikomu nebylo špatně, čas jsme krátili zpěvem. Písnička Králíci vystačila skoro až pod vrchol, kde nás autobus vyklopil na parkovišti. Zbývalo vystoupat už jen nějakých 500 m na vrchol po silnici, po které každou chvíli projelo jedno z vypůjčených aut, které houfně navázely turisty až nahoru. Ze silnice se otevíraly pohledy na krajinu s vápencovým podložím, plnou závrťů a dále

na jih vykousnuté pobřeží ostrova s hlavním městem a jeho dominantními pevnostmi a letištěm. Podél silnice rostla spousta orchidejí a toříčů. Pojem orchidej jako chráněná rostlina zde na Korfu ztrácel smysl.

Bylo krátce po dvanácté hodině, když se naše skupina srotila mezi lesem a ocelových lan a vrcholkem Pantokratoru, kde byla nad pravoslavným klášteřem rozkročená červená konstrukce dalšího vysílače, viditelná z velké části ostrova. To místo nebylo hezké. A auta zde zastavovala jedno po druhém a vyplivávala turisty v plážových botách. Během posilnění/oběda byl čas obejít klášter, nahlédnout dovnitř a pokochat se výhledy. Na východ byla hned strmě pod vrcholkem patrná vesnice *Paleo Simies*. Tedy spíše už jen její rozvaliny. A dál se za 2 km širokým průlivem zvedala členitá krajina Albánie s městy

↑ Pantokrator

na pobřeží. Při pohledu na sever se zde táhly travnaté lysé svahy s vápencem a vinoucími se cestami mezi skalními výchozy. Po jedné z těch cest jsme měli jít dál. Exkurze se rozdělila na část biologickou, která se měla po lovu přesunout autobusem k jezeru *Antinioti* na pobřeží. Druhá, turistická část, se měla k jezeru dopravit po vlastních na trase dlouhé cca 18 km. Tato trasa měla vést po *Corfu trail*, která měří 220 km a vede z *Arkoudillas* na samém jihu napříč celým ostrovem až k mysu *Agia Ekaterini* na severu.

A jak vypadala tato turistická pasáž? Zpočátku cesta vedla po oněch travnatých svazích, kde se místy na vodorovných plochách bez kamenů zřejmě kdysi hospodařilo. Tato místa byla směrem z kopce rozdělena zídkami z bílého vápence, zřejmě kvůli zadržení vody a zabránění erozi. A tu a tam se poblíž políček/pastvin rozpadaly zbytky kamenných stěn starých příbytků kdoví koho.

Corfu trail byla, minimálně zde na svém konci, velmi špatně značená. A tak jsme po krátké chvíli začali řešit otázku, kudy jít. Na naší mapě pro celý ostrov šla přesná cesta spíše jen odhadovat. Po několika sklesaných výškových metrech jsme tedy zjistili, že jdeme špatně. Ale jednalo se jen o to, vzít to trochu oklikou po silnici do vesnice *Palia Perithia*, která byla také z části opuštěná. Ve vesnici se podařilo rozrhat se do menších skupinek a tak zabralo nějaký čas dát se zase dohromady. Pak už cesta stále klesala podrostem keřů, který se změnil v dubový les s přesličkami jako vystrížený ze střední Evropy. A ještě dál nás čekal vápencem vyložený chodník ve svahu s výhledem na moře a jezero *Antinioti*, kam jsme mířili a které se stále blížilo.

Poté ale nastala část cesty, kdy jsme se definitivně ztratili v mozaice olivových hájů a vesnic, protkaných cestami jedna jako druhá. Bylo po páté hodině a my měli

jít na domluvené místo srazu, kde čekali ostatní. Cesta však byla delší, než se čekalo. Nakonec jsme však spíše podle citu, než podle (slovy tří) nevýrazných žlutých směrových cedulek, došli k silnici, která vedla od jezera. Zde nás po kratším čekání nabral autobus již se zbytkem výpravy. Vyrazili jsme zpět na dvě hodiny trvající cestu do Moraitiky. Celý autobus pospával. Na čarodějnický večer bylo opět koupání v moři.

1. 5. 2014 – ČTVRTEK

Dopoledne tohoto svátečního dne se pro skupinu z ubytování Fondas odehrálo z velké části v místnosti, sloužící jako výdejna jídla/jídelna. Hned ráno, když jsme vyhlédli z okna, bylo jasné, že to bude špatné. Pršelo s přestávkami, avšak vydatně, celé dopoledne. A tak jsme se všemi věcmi zůstali po snídani v místnosti. Ostatní se schovali do svých pokojů, také probíhala výuka přímo v apartmánech lektorů. V jednu chvíli se mezi deštěm dala dohromady skupinka, jdoucí hledat jeskyni dle referencí nacházející se za kruhovým objezdem ve městě. Když jsme vyráželi, opět se dávalo do deště. Jeskyni jsme po důkladném, hledání na udaných souřadnicích v olivovém háji nenašli. Zato celou dobu hustě pršelo, a když jsme se vraceli zpět, zrovna přestávalo. Nastal čas oběda. Byly těstoviny s masovou konzervou a rajčatovou omáčkou.

Odpoledne vypadalo slibněji. Jak dle předpovědi, tak podle situace na obloze. A tak jsme nasedli do busu a v dnešní den tolikrát změněný program mohl začít. Až do večera poté svítilo slunce a obloha byla modrá. Autobus opět zamířil k dunám u laguny Korission. Tentokrát jsme nezajížděli do těsných uliček, ale vystoupili na silnici ve vesnici

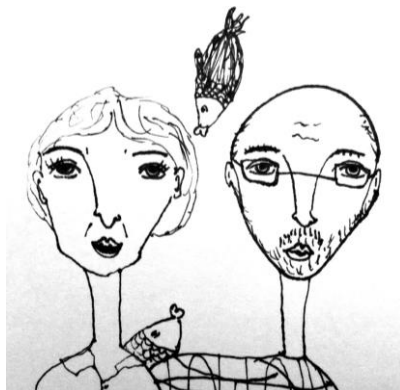
Linia a zbytek cesty přes zahrady došli pěšky. Byl první máj a i tady Řekové slavili státní svátek. V uličkách bylo více živo, restaurace u dun byly plné lidí a u laguny se konaly pikniky. My, rozdělení na dvě skupiny, lovili a pozorovali. Jedna skupina byla ornitologická a pozorovala z již ozkoušeného místa s výhledem na lagunu. Nad vodou zde kroužilo množství volavek a pisil a další se brodily vodou s cílem ulovit nějakou tu rybu. Bylo tady živo. A nebyli jsme jediní, kdo tady ptactvo pozoroval. Druhá skupina mířila k duně na pobřeží. Cestou byla však ještě demonstrace barevných misek na chytání hmyzu, lov plazů a želv. A také zkouška skládacího kola našeho průvodce p. Havla.

Po překonání duny jsme se ocitli na pobřeží moře. Tentokrát jsme pokračovali dál na sever až daleko za dřevěný přístřešek, který zde stavěli rakouští nadšenci do windsurfingu. Dál od místa kam chodí většina lidí, bylo předchozí skupinou náhodně nalezeno hnízdo kulíka se třemi vajíčky symetricky uspořádanými v důlku

na zemi. Kulík při našem příchodu pobíhal kolem a předstíral zranění. My šli dál a hledali jsme ještě něco jiného. Markéta H. zde na pobřeží v pondělí objevila uhynulou a rozkládající se karetu. A taková kareta se nevidí každý den. Když jsme k onomu poslednímu místu odpočinku došli, udělali jsme kruh kolem zavánějícího pozůstatku jinak kdysi krásného zvířete. A tento pozůstatek byl podroben pečlivému entomologickému průzkumu.

Opoledne bylo krátké, bylo půl šesté a čas vydat se zpět na silnici k autobusu. A tak jsme se vraceli podvečerním horkem, které se zde na ostrově zdálo nejméně živnější právě mezi pátou a šestou hodinou. Cestou samozřejmě probíhal lov. Nastával prvomájový večer a řecký odpočinek na zahrádkách a teráskách, ohřátých slunečným odpolednem, byl v plném proudu. Do autobusu jsme naskákali na zastávce a následoval rychlý přesun na východ do Moraitiky. Tam jsme ještě před západem slunce za kopec stihli koupání v moři. Voda nebyla nejteplejší, ale když už se člověk odhodlal a smočil, bylo v ní dobře. Zato na břehu vzdor šikmo dopadajícím paprskům plavce velmi rychle ovládl svalový třes a bylo nutné se teple obléknout.

Po večeri byl v plánu společenský večer s hudební produkcí. A kvůli nedostatku místa bylo domluvené sezení v blízkém podniku na pláži, který byl silně inspirován životem Elvise Presleyho a Marilyn Monroe. Majitelem, DJ a bavičem byl chlapík, který účesem Elvise ne náhodou připomínal, zbytkem těla však už ne. Začátek večera byl rozpačitý, někdo si objednával, postupně se začalo hrát na kytary a housle. Přestávky mezi písněmi Elvis, sedící ve své rozměrné mikině za pultem, vyplňoval různými remixy. Po kratším zkoušení se podařilo zprovoznit projekci filmu ze Švýcarska 2013 z dílny rodiny Kafkových. To zvedlo náladu a zbytek večera už byl pohodový. Většina osazenstva odešla asi o půl jedenácté.

2. 5. 2014 – PÁTEK

Již podruhé jsme se vydali na sever ostrova.

Tentokrát však už s naším autobusem. Cesta do *Sidari*, dnešního cíle, se částečně kryla s trasou na Pantokrator. Po průjezdu Kerkyrou a vesnicí Skripero jsme však odbočili na cestu vedoucí přes *Livadi* až do *Sidari*. Toto městečko leží poblíž severozápadního cípu ostrova, tam kde se pobřeží za mysem *Drastis* láme směrem k jihu. Začínal teplý a slunečný den, který měl být biologicko – turistický.

K moři jsme se dostali u Průlivu lásky, kde byly vodou vytvořené bizarní pískovcové útvary, zátočinky a zálivy. Bylo zde spousta turistů. Cesta dále vedla po pobřeží, které bylo v obležení komplexů luxusních hotelů s prvními rekreaty. Po chvíli jsme natrefili na další zátoku, která byla jako stvořená pro koupání. Doporučení vzít si s sebou plavky bylo dáno už včera. Skupina se rozdělila na tři

menší podle toho, kdo chtěl biologizovat, kdo se chtěl koupat a kdo chtěl plavat ke dvěma ostrůvkům, které se nořily z vody asi 100 metrů dále v zátocce.

Toto místo bylo malebné. Moře zde ukusovalo části břehu, který se zjevně časem vždy sesul do vody a tvořil tak kolmou stěnu ze sypkého materiálu, pruhovanou od usazených vrstev. Nahoře rostla tráva, dole u vody byla malá pláž s velkou hroudou ztvrdlé rozpraskané hlíny v jednom místě. Břeh nalevo pokračoval vysokou skalnatou stěnou, která se po několika desítkách metrů prudce lomila a tvořila tak roh, za nějž bylo vidět jen z vody. Za tímto rohem moře omývalo soustavu dalších skalisek a stěn táhnoucích se až k mysu Drastis.

Po mírně se svažujícím dně se mořem dalo dojít asi do půlky vzdálenosti, která dělila pláž od prvního z ostrůvků. Tento byl jen taková skalnatá homole čnící z vody asi pět metrů do výšky. Na vrcholku obou ostrůvků rostla tráva – pozůstatek z dob, kdy tyto kusy skály byly ještě součástí pobřeží. Vzdálenější ostrůvek měl oválný tvar s profilem sedla. Po doplávání k němu člověk vystoupil na velmi kluzkou plochu, která byla omývána mořem a díky tomu pokryta mazlavou vrstvou řas. Zde šlo objevit skalnaté okno skryté pohledům ze břehu. V jednom místě skály vytvořily přirozený skokánek, ze kterého bylo možné vrhat se do vcelku klidného moře na straně od břehu odvrácené.

To vše jsme objevovali v malé skupince, která měla za cíl lovit mořské živočichy. Moře tu však bylo bez větších známek života až na řasy a malé kraby. Nejspíš to bylo způsobeno pískovcovým podložím. Z pískovce byly také ony vyerodované ostrůvky. Materiál nebyl homogenní, tvořil různě barevné vrstvy.

Na břehu proběhla demonstrace toho mála, co jsme nalovili a po usušení byl čas vyrazit dál. Opustili jsme tedy pobřeží a podle mapy pro celý ostrov se snažili najít cestu ke třetí kilometru vzdálenému mysu Drastis. Po doporučení místních jsme uhlí z hlavní silnice a zabořili postranní uličkou do zeleně. Cesta, poté co prošla mezi zahradami, začala stoupat prudce do kopce. Slunce páliło čím dál víc. A najednou jsme se ocitli na stromy porostlém vrcholku s vysílačem tyčícím se nad vegetací. Z malé nezabezpečené vyhlídky nad útesem zde bylo vidět pruh skal táhnoucích se do moře – mys Drastis. Byl majestátní. Zbývalo opět sklesat po serpentínách skrze háje s olivovníky a už jsme byli u oploceného pozemku, na kterém se mys nacházel. Pozemek zřejmě nedávno někdo koupil, oplotil a teď na něm chtěl vydělávat. Dva Řekové, zuřivě povzbuzování postarší babičkou, zde stavěli základy snad kiosku či čeho. Tohle místo mělo být co nevidět zkaženo touhou po výtělu.

Z vyhlídky na samotné špičce mysu byl rozhled vskutku impozantní. Nalevo i napravo byly skály, nic víc. Ona kombinace moře, ostrovů *Ereikoussa*, *Othonoi*, *Mathraki* a *Diaplo* na západě a útesů padajících v kolmých stěnách do vody,

působila majestátně. To vše korunováno zelení porostu nahoře na skalách. Na východ byl vidět ostrůvek s oknem, od něj se táhly útesy až sem k mysu a zde se ohýbaly směrem na jih, kde mizely v dáli. Na sever mys pokračoval hrotem bílých skal, kam se již nebylo možné dostat. Právě ostrovní panorama.

Cesta zpět spáleným odpolednem byla stejná jako cesta na mys. Jízda do Moraitiky trvala asi dvě hodiny. Během jízdy pořádně vytrávil a večere byla kolem deváté. Město se pomalu probouzelo do turistické sezony, která oficiálně začínala 3. května. Vedlejší hotel Albatros ožil díky dvěma bulharským autobusům. Nejen odsud byla slyšet hudba, zpěv a hlasy lidí. Elvis možná hrál pro více návštěvníků. Noci teď byly jiné, než když jsme přijeli my.

3. 5. 2014 – SOBOTA

Autobus nás ráno odvezl do místa vzdáleného asi šest kilometrů, kde se nacházela byzantská pevnost *Gardiki* postavená ve 13. století. Na místě jsme zjistili, že zvenku nic moc kromě kamenných stěn a trávy ošetřené Roundupem vidět není. Vchod do zbytků pevnosti byl zahrazen uzamčenou kovovou mříží. Naštěstí se Šárce M. náhodou podařilo objevit klíč strčený pod kámen v díře ve zdi. A tak jsme si vchod odemkli.

↑ Byzantská pevnost Gardiki

Pevnost procházela rekonstrukcí a jednalo se o kamenné zdi ve tvaru čtverce s vnitřním prostorem zarostlým svěží zelenou trávou. Zde probíhal odlov a odchyt, před pevností poté demonstrace ve dvou skupinách – zoologické a botanické. Mezitím drobně přšelo.

Po ukázce objevů jsme se po silnici a olivovém hájem přesunuli k úpatí blízkého kopce, ve kterém zela tmavá díra jeskyně viditelná i z okolí. Jeskyně byla plná života. V prachu a hrabance na zemi žila spousta švábů, skály zde byly pokryty vývržky a na některých místech byla přímo záplava kostiček malých obratlovců z rozpadlých vývržků. Dostali se sem díky dravcům/sovám sedávajícím u stropu. Lezlo zde množství gekonů, na skalní stěně bylo připevněno hnízdo brhlíka skalního. V jeskyni byly patrné stopy po krápníkové výzdobě, která teď už však byla mrtvá. A celá jeskyně se zmenšovala, jak se pomalu propadal strop ve směru od ústí, na což poukazovaly kusy skály popadané před vchodem. Pozoruhodné místo.

Byl to takový dopolední výlet. Po obědě, který byl formou balíčků, opět proběhlo rozdělení do skupin s tím, že jedna šla botanizovat a druhá zoologizovat. Krátce po tom, co jsme vyrazili do městských uliček směrem na kopec za městem, začalo přšet. Později se naše skupina dozvěděla, že zoologové se s mladšími studenty

uchýlili do jídelny. My prošli uličky a kousek cesty nahoru do kopce nad Moraitiku a také se otočili zpět. Skupina tak nechala za zády velmi zajímavou lokalitu se spoustou rostlinných druhů, rostoucích podél silnice vinoucí se do kopce. Silnice vystoupala až k honosné vile viditelné z města. Kousek dál byla betonová stavba, z jejíž střechy bylo možné přehlédnout Moraitiku a moře na východě, lagunu Korission s dunami na západě. A při úpatí některého z okolních kopců byla jeskyně z dnešního dopoledne. To vše pod zatahující se oblohou. Později se rozpršelo.

Bylo kolem šesté a ve studiích Angelos se začala připravovat tradiční závěrečná poznávačka. Tentokrát trvalo asi tři hodiny, než se všichni studenti vystřídali u 40 položek (25 rostlin a 15 živočichů) ve stísněných podmínkách improvizované jídelny. Ve vzduchu bylo cítit napětí a blížící se konec expedice. Po těch několika hodinách proběhlo na zšeřelém plácku před pokoji vyhlášení soutěže a poděkování lektorům. Byly dány informace k odjezdu a poté hurá na večeri. K té byla sekaná/párky a kaše. Kdo by ten večer vyšel ještě naposled na pláž, viděl by, že je tady zase o něco živěji. Naplavené zbytky rostlin a odpadky na pobřeží byly převrstvené čerstvě uváleným pískem, který byl ještě den předtím na kupách. U studií Fondas se dál ozývalo skřehotání žab a houkání výřečka, to vše pod zataženou korfskou oblohou.

4. 5. 2014 – NEDĚLE, DEN ODJEZDU

V neděli byla snídaně pro ubytování Fondas posunuta z obvyklých 8:15 na 8:45. Na pokojích se po ránu dobaloval zbytek věcí, který zůstal ze včerejška. Náš dobře zabydlený pokoj se tak opět proměnil v prázdnou místnost s kufrů a batohy sbalenými u postelí. To ráno bylo slunce zářící vysoko nad řeckou pevninou zahalené oparem. Kdoví jestli se sem ještě někdy vrátíme?

Byl čas vyrazit do Angelos na snídani, která to ráno byla velmi bohatá s teplými croissanty a chleby, které zaplnily jídelní místnost vůni podobnou té v pekárnách. Nebýt téhle místnosti přilepené na boku studií Angelos, naše stravování, setkávání a demonstrace organismů by bylo o mnoho složitější. Byl tu dlouhý viklavý stůl, pohodlná pohovka, nějaké další skříňky často navštěvované majitelem Angelem a to bylo vše. Nejen snídaně, ale i výbava na dlouhou cestu do střední Evropy byla bohatá. Po nabrání všech potravin zbývalo opustit i zdejší pokoje a přestěhovat zavazadla do opodál stojícího autobusu. Zpátky ve Fondas již byl poté čas pouze ležet. Na dlouhou dobu vychutnávat horizontální polohu a čekat na signál, že autobus již stojí před ubytováním.

Po opuštění pokojů a definitivním naložení věcí jsme nabrali kurs směrem na Kerkyru. Trajekt jel ve tři hodiny a tak byl ještě nějaký čas na projití hlavního města. Mezi 10. a 11. hodinou jsme tedy zastavili na malém parkovišti před kavárnou. Moraitiku – město našeho ubytování jsme nechali za sebou. Poblíž byla betonová lávka, která vede napříč zálivem před letištní dráhou v Kerkyře. Odsud byl vidět Myší ostrov *Pontikonisi* a klášter *Vlacherna* nacházející se taktéž na ostrůvku známém ze všech pohlednic. Měli jsme štěstí a ve chvíli, kdy jsme přecházeli lávku, přistávalo letadlo. S burácejícími motory dosedlo možná 100

metrů od nás. Takto se létá na Korfu, kde je třetí nejkratší dráha na světě. Na druhé straně zátoky přijížděla auta s turisty, rybáři opravovali síť a muži se sekýrami a motorovými pilami hubili opuncie. Bylo tady živo.

Následoval pochod přes město vedoucí mezi domy a poté podél pláže směrem ke Staré pevnosti a náměstí Spinadě. Nebylo to zrovna nejbližší, ale naštěstí se předpověď nevyplnila a bylo hezky. Na Spinadě byl dán do 13:30 rozchod. A tak se roztroušené skupinky studentů opět ponořili do labyrintu úzkých uliček tohoto benátského města. Bylo teplo a promenáda Liston pulzovala poledním řeckým odpočinkem. Později začal Kerkyru skrápět déšť a prodavači narychlo sklízeli památeční trička pod stříšky obchodů.

Po druhé hodině byl čas vydat se směrem k novému přístavu a nalodit se na trajekt. To bylo rozloučení s hlavním městem. O půl třetí jsme vešli na trajekt Nikolaos a ve tři hodiny se rozeběhly lodní motory. Trajekt opouštěl Korfu a mířil z přístavu kolem Staré pevnosti směrem na jih. Panorama, které se nám nabídlo, bylo skvělé. Cestou sem byla tma, ale teď byl najednou vidět pás ostrova, kopečky kolem Moraitiky, hlavní město s dominantami a na severu masiv hor u Pantokratoru. Albánie byla ještě více na severovýchod. Loď plula svižně a účastníci krátili čas focením, spánkem a hrami v podpalubí. Příjezd k pevnině do města Igoumenitsa a připoutání trajektu silnými provazy proběhlo v 16:45. Autobus vjel na pobřežní molo a my nasedli. Cesta Balkánským poloostrovem do ČR dlouhá 1800 km byla před námi.

- ve 20:55 zastávka na pumpě s tankováním 327 l za 450 euro

- 21:40 - 22:10 - pobyt na hranicích Řecko - Makedonie

- 23:23 (tentokrát již opět v SELČ) - příjezd na hranice Makedonie - Srbsko

5. 5. 2014 – PONĚLÍ

V 0:06 se před námi zvedla závora na srbské části hranic a my vjeli do Srbska, tentokrát to šlo na hranicích rychleji, než když jsme jeli v opačném směru

- o půl osmé jsme byli probuzeni hlasem z reproduktorů, do autobusu se ze strany opíralo slunce zářící nad plochou srbskou pusztou. O několik kilometrů dále jsme zastavili na pumpě na snídaňovou pauzu. Do cíle zbývalo 700 km a hranice s Maďarskem byly před námi.

- 8:32 - 9:14 - hranice Srbsko - Maďarsko ve vesnici Röszke, chování arogantních maďarských celníků stále připomínalo dřívější doby

- 13:30 - pouze průjezd hranicemi Maďarsko - Slovensko, rozdíl mezi Schengenem a balkánskými hranicemi je patrný

- 14:21 - příjezd do ČR, do Hradce zbývalo 222 km

- 18:36 - v tento čas autobus zahýbal na Orlické nábřeží a zakončoval tak po 27,5 hodinách jízdy a plavby cestu dlouhou 1800 km. Dorazili jsme v pořádku.

Zaznamenal: Vojtěch Tláškal

III. ZOOLOGICKÉ OHLÉDNUTÍ

ZOOLOGICKÉ OHLÉDNUTÍ

Jako zoolog mám i nemám rád ostrovy, ze dvou důvodů, které hned odhalí každý, kdo trochu zná ekologii a evoluční biologii. Na ostrovech je méně druhů než na pevnině, proto je nemám rád. Na ostrovech jsou však jiné druhy než na pevnině, proto je mám rád. Kvůli některým druhům se proto musí na ostrovy jezdit, jinak by se s nimi člověk nesetkal. Klasickým případem mohou být evropské ještěrky rodu *Podarcis*, kterých je spousta druhů, ale jen výjimečně se mohou dva z nich potkat na stejném místě (pokud je tam někdo nepřenesl). Každý totiž žije na jiném středomořském ostrově. Za další – čím je ostrov blíže pevnině, tím je druhově bohatší, protože se na něj lépe dostávají druhy z pevniny. Čím je ostrov větší, tím více druhů se na něm usadí i vznikne. A tak jsem vlastně nebyl moc moudrý z toho, co mám od poměrně velkého ostrova Korfu, který je blízko pevniny, čekat. Jelikož jeho fauna je však podobná fauně kontinentálního Řecka, těšil jsem se, protože řecká fauna je velice bohatá.

I když nám počasí ukázalo spoustu různých variant, a nikdo z nás nevěřil, že na Korfu prší opravdu jen málo, poměrně teplé počasí a občasné sluníčko nechaly vylézt mnoho druhů zajímavých živočichů. Hned první den na dunách u jezera Korission stačilo otočit pár kamenů a výsledek se dostavil – typická „podkamenová“ středomořská fauna, ale obohacená o zajímavé druhy. Do výstavy tak putovaly stonohy (*Scolopendra*) – veliké stonožky s prvním párem nohou s jedovou žlázou, jejichž kousnutí může být nejen bolestivé, ale i nebezpečné. Mladé jsou modravé a moc krásné, dospělé už spíše budí respekt. Navíc jsou velmi rychlé a špatně se chytají, a tak se občas „povede“, že někoho kousnou. Méně nebezpečné, ale o to rychlejší jsou strašníci (*Scutigera*) – stonožky s velmi dlouhými nohama, které byly také běžné pod kameny. Z jedovatých živočichů jsme ještě našli štíra *Mesobuthus europaeus*, druh, který je žlutavý, má úzká klepeta (ne klepítka, protože to jsou přeměněná makadla) a silnou jedovou žlázu na zadečku. Tento druh se vyskytuje pouze v Řecku a Turecku. A poslední jedovatý druh – z Ameriky přichází snovačka jedovatá (*Latrodectes mactans*) neboli černá vdova, černý pavouk s velmi silným jedem, který je ve Středomoří přemnožený a najdeme jej prakticky všude. Mezi nejedovaté druhy patří pak střevlci rodu *Scarites*, velcí, černí, hladcí brouci s dlouhými kusadly, připomínající

↑ Střevlík rodu *Scarites*

tak trochu i roháče. Tito brouci se vyskytují především na písčitých stanovištích a byli jsme na ně upozorněni už před odjezdem na Korfu.

Našli jsme i klasické plže, kteří se vyskytují v jižní Evropě, a počasí nám na ně přálo. Jednak to byl hlemýžď *Cornu aspersum*, připomínající našeho hlemýžď zahradního. Na rozdíl od něj je ale pruhovaný. Společným znakem obou je, že jsou oblíbenou potravou řady živočichů včetně lidí. My jsme to ale nezkoušeli. Z velkých druhů jsme pak objevili pískající druh *Canthareus aperta*. Tento druh má malou ulitu, do které se nevejde, a v sušších obdobích je zahrabaný v zemi. Za dešťů však vylézá a při vyrušení vydává vypouštěním vzduchu z plášťové dutiny pískavý zvuk, který jej nejednou zachrání před nepřáteli. Velmi početná byla suchomilka *Eobania vermiculata* a také drobnější druhy rodu *Cernuella*, kterých bylo plno hlavně pod keři v městečku.

Z blanokřídlých jsme pak viděli především včely rodu *Eucera*, kterým se česky říká dlouhorožky. Tyto včely žijí v jižní a střední Evropě a čím více na jih, tím více druhů. Samci mají prodloužená tykadla, díky nimž lépe čichají a hledají tak samičky. Létají na různé rostliny a první samce jsme pozorovali na květech brukvovitých na benzínové pumpě v Řecku. Na Korfu však byly všude, doprovázeny jinými včelami, především pískorypkami rodu *Andrena*. Ty vypadají jako menší včelky medonosné a hrabou si svá hnízda v zemi. Našli jsme i kovově zbarvené zlatěnky a vosovité nomády (*Nomada*), které v hnízdech pískorypek parazitují. Nejvíce jich bylo na květech na hřbitově v Kerkyře, ale nacházeli jsme je i jinde.

Bohužel, celkově byl ostrov na hmyz chudý. Je to jednak tím, že vegetace byla pořád mokrá, a tak nebylo možné smýkat, a pak také vysokými dávkami pesticidů, které korfané používají. Všechny sady i jejich okolí byly vystříkané a naprosto odhmyzené. Škoda, původní obyvatelé si tak devastují cennou přírodu. Zato se nám dařilo v plazech.

Začátek našeho plaziho hledání nebyl vůbec špatný – po příjezdu do Moraitiky jsme s Jirkou Hotovým přímo na pokoji objevili subadultní samičku gekona tureckého (*Hemidactylus turcicus*). Ta s námi bydlela celou dobu a jiné příslušníky tohoto druhu jsme hojně nacházeli na nejrůznějších biotopech a dalších místech, na stromech, pod kameny, na smetištích. I když se jedná o noční druh, pozoroval jsem jedince gekonů tureckých, jak se ve dne vyhřívali na slunci. Jiné gekony jsme nepozorovali, i když se na ostrově má vyskytovat ještě gekon zední (*Tarentola mauritanica*).

Druhý den jsme vyrazili na obhlídku biotopů nad Moraitikou. Bohužel začalo pršet, tak jsme nic zajímavého neviděli, kromě odchyceného slepýše (*Anguis* sp.). Na Korfu se vyskytují dva, navzájem velice podobné druhy – náš běžný slepýš křehký (*Anguis fragilis*) a řecký endemit slepýš peloponéský (*Anguis*

cephallonica). Našli jsme více živých jedinců, ale pro obtížnou determinaci jsme se spokojili s určením do rodu.

Zajímavým druhem byla až želva zelenavá (*Testudo hermanni*), s níž jsme se setkali na dvou biotopech, jednak třetí den na starém hřbitově v hlavním městě Kérkyra, a pak na písčných dunách u jezera Korission na jihu ostrova. Kérkyrský hřbitov je velmi vhodným biotopem pro tento druh, jsou tam hodně zarostlá místa,

a tak zde želvy tvoří početné populace a je jich tu hodně. Zatímco na této lokalitě jsme našli dva dospělé jedince, na dunách u jezera Korission jsme nacházeli spíše malé želvičky o délce krunýře menší než 10 cm. To, že jsou tyto duny význačnou želví lokalitou, se ukázalo při dalších návštěvách, kdy jsme zde zaznamenali dva druhy vodních želv: želvu bahenní (*Emys orbicularis*) a želvu kaspickou (*Mauremys rivulata*). Bohužel, tyto

↑ Želva zelenavá

plaché želvy vždy rychle zmizely ve vodě, tak delší pozorování nebo fotografování nepřipadalo v úvahu. Na mořském pobřeží jsme pak našli mrtvou karetu obecnou (*Caretta caretta*), tedy zástupce mořských želv. Nejzajímavějším úlovkem však byl hroznýšek turecký (*Eryx jaculus*). Samec nalezený pod kamenem na hraně sadů a písčných dun nás všechny moc potěšil, protože se jedná o podzemní druh, který se málokdy povede najít. Vyskytuje se v jihovýchodní Evropě a na Blízkém Východě. Je to drobný had, dorůstající celkové délky maximálně okolo 80 cm. Jeho zbarvení je zajímavé a variabilní, nalezený jedinec měl na těle tmavě ohraničené hnědorůžové skvrny. Z jeho nalezení jsem měl navíc hřejivý pocit, protože jsem ho našel skoro utopeného v bahně po vydatném dešti. Brzy se však vzpamatoval a vypadal, že je v pořádku. Duny se ukázaly jako velmi dobrá lokalita na plazy, našli jsme zde i blavora žlutého (*Ophisaurus apodus*). Dospělý jedinec však vždy rychle zmizel v blízkém ostružiní, a tak se jej nepovedlo chytit ani fotografovat. Blavor je příbuzný slepýše, až 120 cm dlouhý beznohý ještěr hnědavé barvy se světlejším břichem. Má nápadně velké šupiny, podle nichž se dobře pozná jeho svlečka od hadů, navíc se svléká v kusech. Vyskytuje se v jihovýchodní Evropě a místy je hojný. Je to nápadné, krásné zvíře, které se živí hlavně měkkýši. Poslední nález byl také zajímavý – drobná, míhavá hadovitá těla krátkonožek evropských (*Ablepharus kitaibelii*) jsme našli v jehličí pod borovicemi nedaleko písčín. Krátkonožka je nejmenším evropským scinkem, dorůstajícím celkové délky těla maximálně k 10 cm. Má válcovité, útlé tělo a krátké nohy, pohybuje se v listí nebo jiném substrátu spíše hadovitým vlněním těla. Toto drobné zvířátko se vyskytuje na jihu a jihovýchodě Evropy, dokonce i na jižním Slovensku. Má hnědavé zbarvení těla s černým pruhem po stranách a černýma nohama. Na místech svého výskytu vytváří často početné populace.

Čtvrtý den jsme vyrazili na nejvyšší horu ostrova – Pantokrator. Jelikož nejsme turistická expedice, nechali jsme se vyvézt nahoru autobusem a šli jsme zoologickým tempem směrem dolů. Přímo na vrcholu jsem pod odhozeným koberečkem z auta našel dospělou ještěrku balkánskou (*Lacerta trilineata*). Cestou dolů jsme pak nacházeli mnoho mlád'at tohoto druhu. Dospělci jsou zelení a samci jsou hotoví krasavci, mají žlutě zbarvené hrdlo a modrou skvrnu na krku. Dorůstají celkové délky okolo 40-50 cm, a tak se jedná o majestátní zvířata. Naproti tomu mlád'ata jsou hnědá a mají na hřbetě typické tři žlutavé pruhy, které daly druhu název. Na navštívených lokalitách to byl nejhojnější druh plaza, zejména v makchii u mořského pobřeží jsme nacházeli jak rychlé a plaché dospělé, tak mlád'ata, která bylo možné v některých případech odchytit a prohlédnout si jejich zajímavé zbarvení. Zatímco tyto ještěrky se pohybovaly většinou na zemi, na skalách, kmenech a pařezech se trochu vzácněji objevovaly paještěrky dalmatské (*Algyroides nigropunctatus*). Patří spíše do příbuzenstva v jihozápadní Evropě se vyskytujících ještěrkovců, což dokazují i kýlnaté šupiny na hřbetě a po stranách těla. Samec tohoto druhu patří mezi barevné klenoty evropské plazi říše – pod olivově zeleným až tmavě hnědým hřbetem svítí sytě oranžové břicho a nápadně modré hrdlo. Samička je méně nápadná, břicho má špinavě bílé nebo žlutavé a po stranách hrdla má jen náznak modré barvy a malou oranžovou skvrnku. Je to menší druh než ještěrka balkánská, dorůstá celkové délky okolo 20 cm v případě samce, samičky jsou o nějakých 5 cm menší. Je přizpůsobený šplhání a na některých lokalitách byla tato nádherná zvířata přítomná snad na každém kmeni, pařezu či velkém kameni. Odchyt ale není snadný, protože jsou rychlá a plachá.

Pod Pantokrátorem jsme našli dalšího krásného hada, užovku levhartí (*Zamenis situla*). Tento druh jsem si vždycky přál v přírodě vidět, bohužel se mi to zatím nedařilo. Nález subadultní samice o délce těla 58 cm byl tak mým nejoblíbenějším nálezem z celé expedice. Tato poměrně drobná užovka, která jen výjimečně měří více než 100 cm, je nejpestřejším evropským hadem. Na světle hnědém podkladu má rezavé skvrny, které jsou hodně variabilní především v rámci jejího areálu rozšíření, ale i v rámci jedné lokality. Existují dokonce i populace s redukovanou kresbou a se skvrnami změněnými v podélné pruhy. Druhá forma se vyskytuje i na Korfu, proto byl nález normální

↑ Užovka levhartí

skvrnitě formy překvapením. Druh se vyskytuje v zemích bývalé Jugoslávie, Řecku a Bulharsku, obývá i Krétu, Maltu, jižní Itálii a Sicílii a na východě existuje izolovaná populace na poloostrově Krym. Není příliš početný a nachází se jednotlivě, proto je jeho nález velmi cenný.

Po Pantokratoru, který byl herpetologicky velmi zajímavý, jsme se vydali na sever ostrova na pískovcové útesy u městečka Sidari. Bohužel, krásná krajina je zde velmi intenzivně stříkána nejrůznějšími herbicidy, což bylo na zdejší fauně hodně patrné. Nejbohatší na druhy bylo přímo město, kde se zřejmě tyto postřiky tolik nepoužívají. Kromě početných paještěrek dalmatských se zde hojně vyskytovaly ještěrky travní (*Podarcis taurica*), které běhaly v trávě pod vysázenými oleandry nedaleko pláží. Tato ještěrka je na první pohled podobná naší ještěrce obecné (*Lacerta agilis*), jedná se však o druh úplně jiného rodu, jak ukazuje počet a tvar štítků na hlavě. Vyskytuje se v jihovýchodní Evropě a zasahuje i do Maďarska, kde má izolované populace. Historicky se uváděl i výskyt na území blízko jihovýchodnímu Slovensku. Zbarvení, které je světle hnědé s podílem zelené a černými skvrnami především na bocích, působí pestře. Jsou to rychlá zvířata, která lze chytit, jen pokud se pohybují po zemi. Na uvedených místech jich však bylo hodně, a tak zejména mláďata jsme si mohli prohlédnout.

Co jsme neviděli? Samozřejmě mnoho druhů, především těch vzácnějších. Jelikož však expedice byla komplexně přírodovědná a nebyla tedy specializovaná na plazy, byli jsme dle mého názoru celkem úspěšní. Navíc nám nepřálo počasí, a tak kromě dvou pěkných dnů jsme strávili v terénu jen části dalších dnů, a často nebylo možné chodit mokrou vegetací. Většina druhů hadů pak žije skrytě, a tak je jejich nález hodně otázkou štěstí. Nezbyvá si než přát do dalších let lepší počasí a aspoň takové nálezy jako v případě naší expedice na Korfu v roce 2014.

Petr Bogusch

ENTOMOLOGICKÉ OHLÉDNUTÍ

Přestože byla letošní mediterránní expedice na Korfu opět poznamenána nepřízní počasí, chladnem a deštěm, setkali jsme se i letos se zajímavou entomofaunou, byť na některých lokalitách v množství takřka homeopatickém. V následném textu si některá setkání zrekapitulujeme, osvěžíme a doplníme (v řadě případů se již podařilo určit pozorovaný či nasbíraný materiál).

Cestou na Korfu: Makedonie, kontinentální Řecko

Ráno po průjezdu mokrým Srbskem a podmračenou Makedonií jsme zastavili u benzinové pumpy těsně před hraničním přechodem Gevgelija. Dobrým a osvědčeným zvykem je – po nezbytné kávě – obejít v noci osvětlený objekt a podívat se, co zůstalo sedět na sklech výloh a pod silnými světelnými zdroji. Kromě největšího evropského motýla – martináče hrušňového (*Saturnia pyri*) a velkého rohatého samečka chrobáka (*Copris hispanus*) (oba tyto druhy jsme našli už uhynulé) seděl na budově benzínky krásný denní motýl pestrokřídlec východní (*Zerynthia cerisy*) z čeledi otakárkovitých. Pestrokřídlec východní se podobá našemu pestrokřídleci podražcovému, ale je větší a světlejší a na zadních křídlech má krátké ostruhy. Jeho housenky požírají listy podražců. Ač to byl jeden z „očekávaných“ druhů naší cesty (viz entomologický text v úvodní brožurce), zůstalo jen u tohoto jediného náhodného nálezu na jihu Makedonie.

Na další zastávce (benzínka v okolí Kozani) jsme našli několik velkých černých potemníků (smrtníků) druhu *Gnaptor spinimanus* (od pravých smrtníků rodu *Blaps* se liší trnovitě prodlouženými předními holeněmi; *spinimanus* = trnoruký). Jsou to bezkřídlí, dlouhověcí brouci, živí se suchými organickými zbytky. Svým rozšířením zasahují až „skoro k nám“, na severní okraj uherské nížiny.

Moraitika

Hned po ubytování v Moraitice jsme se mohli seznámit s nočními obyvateli zahrad. Nejnápadnější byly místní světlušky z rodu *Luciola*. Na rozdíl od našich světlušek poletovaly *Lucioly* jako blikající jiskřičky, okřídlená a létající jsou u tohoto rodu obě pohlaví. Od našich nenápadně zbarvených světlušek se *Lucioly* liší i kontrastním zbarvením: hruď mají jasně oranžovou, krovky černohnědé. Běžnými obyvateli zahrad byli i velcí draví střevlíci (2 druhy), větší a hojnější z nich patřil k místnímu, štihlejšímu poddruhu střevlíka kožitého (*Carabus coriaceus* ssp.).

Nad městečkem se zvedaly stráně porostlé olivovými sady se spoustou kvetoucích bylin a keřů v podrostu, místy se bělaly vápencové skalky a výchozy či zídky ze snesených kamenů. Očekávali jsme bohatou entomofaunu (i když červík pochybnosti zde hlodal vzhledem k předpokládaným chemickým postřikům v olivových sadech). Leč realita byla bídná a entomofauna nad očekávání chudobná – bez denních motýlů, bez očekávaných florikolních brouků (např. krasců rodu *Anthaxia* a drobných tesaříků).

I v instalovaných pastech (barevných miskách, které jsou atraktivní pro květy navštěvující hmyz) jsme našli hmyzu relativně málo, bez na první pohled zajímavějších úlovků. Jistě, na tomto zdejším neúspěchu se podepsalo deštivé a chladné počasí, ale bez viny nebude ani již výše zmíněná chemizace.

Pod kameny podél silničky jsme nacházeli hojně střevlíky (*Carabus coriaceus* sp.), potemníky a několik zvláštních, robustně stavěných nosatců rodu *Brachycerus*. Jsou to hranatí brouci s výraznými skulpturami na hrudi a krovkách, černí, ale zpravidla silně zahlinění (hlína či jiný substrát dobře přilne k hrubému povrchu těla) a velmi dobře imitující nějaký hranatý a hlínou zašpiněný kamínek. Jsou to pozemní, nelétaví, bezkřídlí nosatci, larvy se vyvíjejí v cibulích liliovitých a amarylkovitých rostlin (např. *Urginea maritima*, *Pancreatium* spp.).

↑ Dva druhy nosatců rodu *Brachycerus*

Korission

Na písčích v okolí jezera Korission jsme našli několik charakteristických brouků, typických pro písčité pobřežní biotopy. Na prvním místě nutno uvést velké a hrůzostrašně vyhlížející střevlíky druhu *Scarites buparius*. Tito přes tři centimetry dlouzí, černí brouci mají enormně vyvinutá kusadla a silné, drápotvými výběžky ozbrojené holeně na předních nohách – výkonný nástroj k rychlému zahrabání do písku. Brouky jsme nacházeli ukryté pod kameny, prkny a podobnými předměty, dobou jejich aktivity je až soumrak.

Pod kameny se ukrývaly i další druhy střevlíků, potemníků (brouci rodu *Tentyria* a *Erodius*) a nosatců (*Otiorhynchus* sp.), po pláži u moře pobíhali svižníci (Cicindelinae).

Plážová entomologie kulminovala nálezem uhynulé a značně odleželé mořské želvy. Páchnoucí kadáver byl obrácen nadšenou mordpartou (Honza Pražák, Vít Bureš, Zdeněk Šimon a Šárka Mikátová) a obrán o bohatou nekrofilní entomofaunu – larvy dvoukřídých a mršníci (Histeridae) z řádu brouků.

Na silnici k jezeru jsme našli několik robustních bezkřídých tesaříků – kozlíčků *Heroplia tristis* (dříve *Dorcatypus tristis*). Tito asi dva centimetry dlouzí brouci mají krásně sametově hnědý povrch tvořený hustými přilehlými chloupky, krovky zdobí čtyři uhlově černé skvrny. Během dlouhého života se ovšem chloupky postupně odírají, olysali staří brouci jsou monotónně černohnědí.

Pantokrator

Celodenní exkurze na Pantokrator – z hlediska entomologického to byl spíš úprk z vrcholu Pantokratoru po silničce k dole čekajícímu autobusu. Naštěstí bylo podél silničky dost ležících kamenů, níže byly i bohatě kvetoucí palouky, kde se v rychlosti dalo smýknout po vegetaci.

K nejzajímavějším úlovkům patřilo několik druhů střevlíkovitých brouků, které jsme našli pod kameny hned při sestupu z vrcholu Pantokratoru (v relativně

↑ Krásněnka *Dasycera oliviella*

nejchladnějších a nejvlhčích polohách). K nim patřil i relativně velký, plochý druh černého střevlíčka s fialovým metalickým leskem – *Nebria kratteri*. Rod *Nebria* zahrnuje stovky druhů, často horských či severských, mnohdy s velmi omezeným rozšířením. *Nebria kratteri* je druhem rozšířeným v Itálii, Řecku, Albánii a Makedonii. Kromě tohoto druhu jsme pod kameny našli ještě další druhy střevlíčků, ale i nosatců (lalokonosců a klikorohů), štíry i kukly motýlů (hnědásek kostkovaný – *Melitaea cinxia*).

Sidari, mys Drastis

Nad zátokou nedaleko Sidari na severním pobřeží ostrova vzbuzovaly entomologické naděje květnaté loučky. Z brouků jsme zde, hlavně na žlutých květech pryskyřníků, pozorovali hromadný výskyt odstále kosmatých brouků z rodu *Eulasia*. Dříve se tyto brouci řadili do čeledi vrubounovitých (Scarabaeidae), dnes patří do samostatné (ale blízce příbuzné) čeledi Glaphyridae. Tyto *Eulasia* měly zlatozelenou hrud' a purpurově fialové krovky, ale pylová zrnka zachycená na dlouze ochlupeném těle někdy překrývala původní zbarvení a brouci vyhlíželi jako nějací od pylu ousaní čmeláči.

Z denních motýlů zde potěšil výskyt u nás dosti vzácného modráska kozincového (*Glaucopsyche alexis*) – tento modrásek je nápadný obloučkem velkých černých oček na rubu předních křídel, líc křídel samečků je modrý, samičky jsou tmavě hnědé s modravým třpytem na kořenech křídel.

Za zmínku stojí i ojedinělé pozorování žluťáška půvabného (*Gonepteryx cleopatra*), jehož samečkové mají oranžová pole na žlutkově žlutých křídlech. Je to typický středomořský druh, někteří si jej možná pamatují z jihofrancouzské Provence.

Ovšem nejzajímavějším nálezem toho dne byl pestrý, drobný a křehký motýlek z čeledi krásněnkovitých (Oecophoridae) – krásněnka *Dasycera oliviella*, kterého náhodně smýkl z vegetace Honza Pražák v olivových sadech cestou k mysu Drastis. Housenky žijí pod odstávající kůrou dřevin a na lišejnících. Je to především jihoevropský druh, k nám zasahuje na jižní Moravu.

Jeskyně Grava Gardikiou

Entomologickým lákadlem pro návštěvu nehluboké jeskyně Grava Gardikiou ve stráni nad pevností Gardiki byla populace v Evropě lokálního švába *Polyphaga aegyptiaca*. Tato velmi zajímavá zvířátka byla – jak se vpsledku ukázalo – v jeskyni velmi hojná, především larvy různých instarů, ale našlo se i více dospělých jedinců. Dospělí samečkové tohoto druhu jsou asi tři centimetry dlouzí a okřídlení. Samičky jsou výrazně menší (cca 1,5 až 2 centimetry dlouhé), široce oválné a zcela bezkřídle, jakoby patřily ke zcela jinému druhu. Švábů se nakonec ukázalo být v detritu na dně jeskyně tolik, že bylo obtížno někam stoupnout, aniž by hrozilo zašlápnutí některého z nich.

Ve vchodu do jeskyně rostlo několik trsů krtičníku *Scrophularia heterophylla* a na nich hodovalo větší množství pestrých housenek kuklérek (*Shargacucullia* sp.) z čeledi můrovitých. Housenky požíraly především zelené, nezralé semeníky.

„Mirku, mám pro tebe v síťce velkou nesytku,“ volal úspěšný a neúnavný lovec, Honza Pražák, smýkající vegetaci před jeskynním vchodem. Leč nevlídně bzučící, velké, černožluté zvíře v síťce nebyla ani nesytky (tedy motýl napodobující blanokřídle), ani vosy či sršeň, ale sameček největšího evropského druhu blanokřídle – žahalky obrovské (*Megascolia maculata*). Sameček žahalky, ač vzbuzuje respekt, je téměř bezbranný (stejně jako samci jiných blanokřídle postrádá žihadlo), s ještě o něco větší samičkou by ovšem žádné žerty nebyly. Samičky žahalek ale používají své žihadlo především k paralýze živé potravy pro potomstvo. Larvy žahalky obrovské je vyvíjejí v živých, ale ochrnutých larvách velkých listorohých brouků, především nosorožka kapucínka.

Olivovníkové sady v okolí jeskyně byly i za pošmorného počasí na hmyz mnohem bohatší než ty v okolí Moraitiky a byla velká škoda, že pod diktátem času jsme museli lokalitu zakrátko opustit.

Co říci na závěr – jarní Korfu, v kombinaci už s výše zmíněným nevlídným počasím, určitě není vysněný „ráj hmyzu“. Navštívili jsme i místa, především chemizované olivové sady, kde bylo téměř odhmyzeno a mrtvo. Vlivem absence pastvy krajina zarůstá, řada míst je vyloženě zruderalizovaná, stále hůř se budou hledat květnaté, nízkou a řídkou zapojenou bylinnou vegetací porostlé palouky a „lesostepní“ stráně. Snad se do budoucna podaří udržet a zachovat alespoň některá extrémní stanoviště – třeba písky a duny v okolí laguny Korission či škrapová pole v okolí Pantokratoru.

Miroslav Mikát

POZOROVANÉ DRUHY PTÁKŮ

Za výskyt druhu jsou považovány i jeho nesporné pobytové stopy-např. nález peří, opuštěná hnízda.... Na pozorováních se kromě autora podílelo i několik dalších členů expedice. Skupinky účastníků se totiž v některých situacích pohybovaly v terénu nezávisle na sobě.

Celkový počet druhů: 55

Městečko Igoumenitsa-pobřeží Jónského moře – rybák malý nebo obecný (*Sterna sp.*)- hnízdní kolonie byla umístěna na ostrůvku, kolem kterého projížděl trajekt, racek bouřní (*Larus canus*)

Laguna Korission a okolí (západ ostrova) – ůhýk rudohlavý (*Lanius senator*), lejsk šedý (*Muscicapa striata*), vrabec domácí (*Passer domesticus*), vrabec pokřovní (*Passer hispaniolensis*), cetie jižní (*Cettia cetti*), bělořit šedý (*Oenanthe oenanthe*), rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*), vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), konipas bílý (*Motacilla flava*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*), chocholouš obecný (*Galerida tristata*), strnad černohlavý (*Emberiza melanocephala*), strnad zahradní (*Emberiza hortulana*), konipas luční (*Motacilla flava*),

— Na mělčině jezera u břehu - plameňák růžový (*Phoenicopterus ruber*), ibis hnědý (*Plegadis falcinellus*) - cca 3 ks., volavka popelavá (*Ardea cinerea*), volavka bílá (*Egretta alba*) - až 2 ks., volavka stříbřitá (*Egretta garzeta*)- cca 4 ks., pisila čáponohá (*Himantopus himantopus*)- cca 6 ks., kulík mořský (*Charadrius alexandrinus*)- 3-4 ks., kulík říční (*Charadrius dubius*)- 1 ks., vodouš rudonohý (*Tringa totanus*), rybák obecný (*Sterna hirundo*), racek bělohlavý? (*Larus cachinans*), jespák obecný (*Calidris alpina*), jespák bojovný (*Philomachus pugnax*), malé druhy jespáků – jespák šedý a malý? (*Calidris sp.*), kameňáček pestrý (*Arenaria interpres*) - 1 kus, kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), moták luční (*Circus pygargus*),

Městečko Moraitika – intenzivní tok výřečka malého (*Otus scops*)- širší okolí studií Fondas (cca až 6 párů), vrabec domácí (*Passer domesticus*), rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*), bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*), vlha pestrá (*Merops apiaster*)-hejno cca 9 kusů

Horský hřbet Pantokrátor a okolí - bělořit okrový (*Oenanthe hispanica*), pěnice Rüppellova (*Sylvia rueppelli*), orebice čukar (*Alectoris chukar*) – fotili a filmovali Kafkovi a jejich skupina

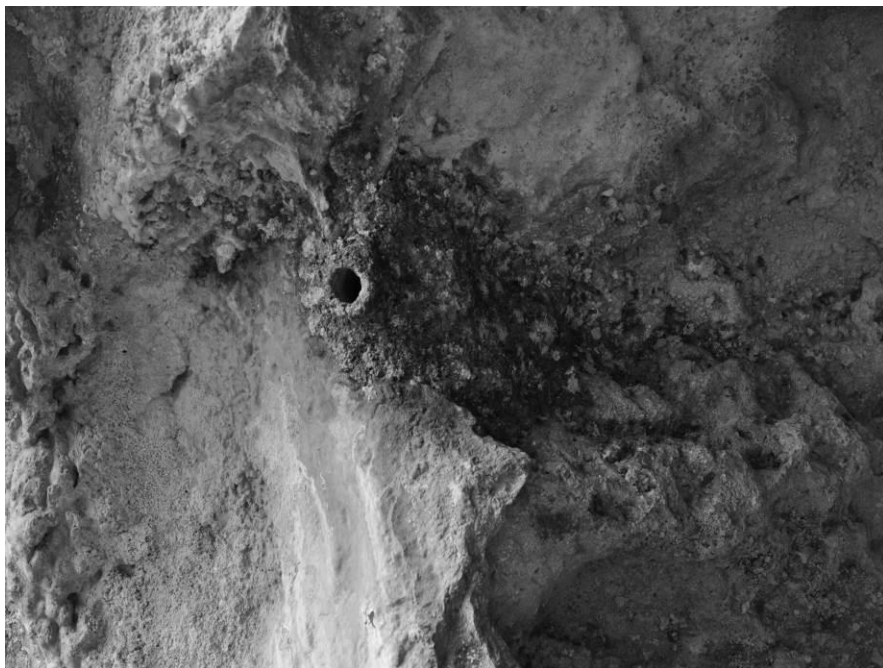
Okolí města Sidari a mys Drastis – poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*) – pozorován při lovu na útesech-mys Drastis, orel

jestřábí (*Hieraetus fasciatus*)- svatební let jednoho páru-okolí Sidari, káně bělochvostá (*Buteo rufinus*)- přelet, vlha pestrá (*Merops apiaster*)- hejno cca 15 kusů - okolí Drastis, budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*), bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*), zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*), volavka vlasatá (*Ardeola ralloides*) - stála u pobřeží u rákosí

Okolí byzantské pevnosti Gardiki s jeskyní - nedaleko Moraitiky – mnoho cetrie jižní (*Cettia cetti*)- v zamokřeném terénu pod pevností, sýkora lužní (*Parus montanus*), břehule skalní (*Ptyonoprogne rupestris*), brhlík skalní (*Sitta neumayer*) - hnízdo v jeskyni, sova pálená (*Tyto alba*) – peří v jeskyni, bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*), vrabec pokřovní (*Passer hispaniolensis*), strnad cvrčivý (*Emberiza circlus*)

Ulice hlavního města Kerkyra – rorýs velký (*Apus melba*)- na domech, volavka popelavá (*Ardea cinerea*)- u pobřeží

Ivan Tláškal

↑ Hnízdo brhlíka skalního

IV. BOTANICKÉ OHLÉDNUTÍ

Řecký ostrov Korfu neboli Kerkyra, který se nachází na severozápadě Řecka, byl cílem naší letošní expedice. Často je označován jako nejzelenější z řeckých ostrovů díky velkému množství srážek, což má samozřejmě vliv i na jeho rostlinné bohatství. Rozhodně jsme se tedy během expedice nenudili a poznali jsme spoustu nových rostlinných taxonů.

Přístav Igoumenitsa

Hned na začátku expedice jsme si zkrátili čekání na trajekt botanizováním v přístavu. Na rumišti nás již na první pohled upoutala obrovská 3-6 m vysoká tráva trsť rákosovitá (*Arundo donax*), která se ve Středozeří vyskytuje přirozeně, ale byla zavlečena na další kontinenty jako protierozní ochrana břehů vodních kanálů. Za hranicí svého původního výskytu se velmi dobře zabydlela, proto ji dnes řadíme k nejproblematičtějším invazním nepůvodním druhům vůbec. Na druhé straně má alespoň nějaké dobré využití, například se její stébla používají na výrobu vycházkových holí, rybářských prutů, ale i hudebních nástrojů (panova flétna). Z dalších druhů jsme viděli kvetoucí kopretinu věncovou (*Chrysanthemum coronarium*) z čeledi hvězdicovitých (Asteraceae), která se občas pěstuje v zahrádkách i u nás, hadinec jitrocelovitý (*Echium plantagineum*), který patří k „brutnákům“ (Boraginaceae) a je docela podobný „našemu“ h. obecnému (*E. vulgare*), či fialovo-bíle kvetoucí zeměděm popínavý (*Fumaria capreolata*) ze stejnojmenné čeledi zeměděmovitých (Fumariaceae), jehož adventivní výskyt byl zaznamenán i v okolí Prahy. Dále pak typické mediteránní druhy jako je například fikovník smokvoň (*Ficus carica*) a borovice pinie (*Pinus pinea*), o kterých máme podrobněji pojednáno již v předchozích sborníčkách z expedice, protože se ve Středomoří vyskytují „na každém rohu“.

Moraitika a cesta na vyhlídku Bella Vista

Zřejmě druhově nejbohatší rostlinné společenstvo jsme objevili cestou na vyhlídku Bella Vista nad Moraitikou, i když nám tento zážitek trochu pokazilo špatné počasí. Viděli jsme spoustu pro nás známých druhů z předchozích expedic jako mnohoštěť vejčítý (*Aegilops cf. geniculata*) a zaječí ocásek vejčítý (*Lagurus ovatus*) z čeledi lipnicovitých (Poaceae), dále planiku velkoplodou (*Arbutus unedo*) z čeledi vřesovcovitých (Ericaceae), áron italský (*Arum italicum*) z čeledi áronovitých (Araceae), belardii hřebenitou (*Bellardia trixago*) z čeledi krtičníkovitých (Scrophulariaceae), brutnák lékařský (*Borago officinalis*) ze stejnojmenné čeledi brutnákovitých (Boraginaceae), fialově kvetoucí kozí bradu pérolistou (*Tragopogon porrifolius*) z čeledi hvězdicovitých (Asteraceae), řečík lentišek (*Pistacia lentiscus*) z čeledi ledvinovníkovitých (Anacardiaceae) či žlutě kvetoucí šťavel kozí nohu (*Oxalis pes-caprae*) ze stejnojmenné čeledi šťavelovitých (Oxalidaceae).

Nebyl by to ale „správný“ Mediterán, kdybychom nenašli voňavé cisty (ve Středozeří se vyskytuje celkem 17 druhů). Na Korfu jsme viděli celkem tři druhy – bílé kvetoucí cist montpeliérský (*Cistus monspeliensis*), fialově kvetoucí cist šalvějolistý (*Cistus salvifolius*) a novým druhem byl pro nás cist krétský (*Cistus creticus*), jehož přirozený areál zahrnuje celé území Řecka a egejskou oblast (občas je považován pouze za poddruh *C. incanus*). Zajímavé je, že některé druhy cistů (včetně c. krétského) mají díky vonné klejoprskyřiči zvané „ladanum“, která je obsažena ve žláznatých chlupech, již od středověku široké využití. V minulosti byla využívána hlavně v lékařství a jako příměs do kadidla. V dnešní době se používá zejména v parfumerii, ale i jako aromatizující prostředek v potravinářství.

Novým druhem byl pro nás také úročník (*Anthyllis tetraphylla*) z čeledi bobovitých (Fabaceae). Ačkoli by se měl tento druh vyskytovat po celém Mediteránu, ještě jsme ho na žádné předchozí expedici neviděli. Naopak hojnou, ale velmi dekorativní trávou všude kolem byla třeslice větší (*Briza maxima*), která je občas pěstována i v našich zahradách jako letnička do suchých vazeb a nezřídka zplaňuje. Možná jste se už někdy v naší přírodě setkali s podobnou t. prostřední (*B. media*), která má drobnější květenství a na území České republiky se vyskytuje přirozeně.

V podrostu starého olivového háje určitě vaší pozornosti neunikl fialově kvetoucí mečík polní (*Gladiolus italicus*) z čeledi kosatcovitých (Iridaceae). V Mediteránu se vyskytují i další druhy – některé jsme dokonce viděli na předchozích expedicích, například mečík ilyrský (*G. illyricus*). Na území ČR se dokonce přirozeně, ale relativně vzácně vyskytují dva druhy mečíků, které jsou zákonem chráněné – jedná se o mečík bahenní (*G. palustris*) a m. střechovitý (*G. imbricatus*).

Během každé expedice vzbudí obvykle největší zájem orchideje (Orchidaceae) a nebylo tomu jinak ani na Korfu. Nad Moraitikou jsme viděli půvabné tořiče (*Ophrys* spp.), pro něž je typické, že mají jeden z okvětních lístků zvětšený, celistvý či trojlaločný, pyskatý a často vypouklý. Mnohdy je sametově chlupatý jako „plyšáček“ a dle jeho charakteristické kresby rozeznáváme u tořičů jednotlivé taxony (včetně kříženců). Tento zdánlivě bizarní útvar má však pro zachování populace velmi důležitou funkci. Jeho úkolem je nalákat určitý druh hmyzu (např. čmeláky) a zajistit tak opylení – sameček je však podveden, neboť se domnívá, že se jedná o samičku, a snaží se s ní spářit, zatímco na sebe nabaluje pyl z brylek (malé kyjovité útvary typické právě pro orchideje, do nichž jsou slepena pylová zrna), který pak přenáší na další květy, čímž dochází k opylení.

Ve Středozeří je také hojně zastoupena čeleď hluchavkovitých (Lamiaceae). Na výslunných stránkách nad Moraitikou jsme viděli hlavně čistce (*Stachys* spp.). Někteří zástupci této čeledi dokonce vytváří poměrně vzrostlé keře, například šalvěj dřevnatá (*Salvia fruticosa*) či sápa křovitá (*Phlomis fruticosa*), které se vyskytovali podél cesty, po které jsme stoupali vzhůru. Z čeledi miříkovitých (Apiaceae) jsme viděli tromín okrouhlostý (*Smyrniium rotundifolium*), který rostl na rumišti na konci vesnice. Je to statná dvouletá bylina (80–120 cm) s velkými objímavými listy, kterou nelze přehlédnout. Dalším zástupcem této čeledi, který se vyskytoval spíše ve vyšších partiích, byla jednoletka zapalička apulijská (*Tordylium apulum*) s rozšířením téměř po celém Mediteránu. Možná si vzpomenete na její roztomilé plody (dvounažky), které měly eliptický tvar s vystouplým vroubkovaným okrajem. Cestou jsme také viděli vítečník sítinovitý (*Spartium junceum*) z čeledi bobovitých (Fabaceae) nápadně připomínající janovec metlatý (*Cytinus scoparius*), který u nás zdomácněl a vyskytuje se téměř po celém území ČR. Nejvíce nás ale asi zaujala „mořská cibule“, botanicky urguea přímořská (*Urginea maritima*) z čeledi hyacintovitých (Hyacinthaceae). Jedná se o geofyt – vytrvalá bylina s cibulí, která byla tak velká, že mocně čněla z půdy ven. Urginea má využití již od starověku, kdy se používala na lepší hojení ran. Nicméně pozor, obsahuje jedovaté glykosidy, které mohou ve vyšších dávkách vést k otravě či dokonce způsobit smrt, proto se zřejmě v severní Africe dříve používala k trávení hlodavců. Ve starověkém Řecku byl tento druh naopak symbolem plodnosti.

Jezero Korission a okolí

Dvakrát jsme navštívili jezero Korission, písečné duny v okolí a mořské pobřeží, kde se vyskytovaly úplně jiné rostlinné druhy, tzv. psamofyty (rostliny, které mají rády písčité substrát). Z čeledi brutnákovitých (Boraginaceae) zrovna fialově kvetla alkána /kamejnik barvířský (*Alkanna tinctoria*), kterou jsme viděli i na jedné z předchozích expedic (tuším do rumunského Banátu) při zastávce v Maďarsku. Její výskyt ve střední Evropě je ale spíše ojedinělý. Na Balkánu a v Maďarsku byla však v minulosti záměrně pěstována kvůli červenému barvivu *alkanin*, které se získává z kořenů a používalo se v kosmetice jako líčidlo a k barvení například textilií (tzv. nepravá hena). Z čeledi hluchavkovitých (Lamiaceae) dominovaly hlavně dva (polo)keře, pyskatec lesklý (*Prasium majus*) a silně aromatický mateřídouškovec vonný (*Coridothymus capitatus*), jehož určení nám dalo docela zabrat, protože jsme na něj „narazili“ zrovna v období, kdy ještě nekvetl. Nicméně jeho vůně silně připomínající mateřídoušku (neboli tymián) ho nakonec bezpečně prozradila.

Z dřevin dominovaly hlavně jalovce, a to jalovec červenoplodý (*Juniperus oxycedrus*) a j. fénický (*J. phoenicea*). Jalovce jsou často dvoudomé, to znamená, že na jednom stromě nalezneme pouze samičí a na druhém pouze samčí květy. Aby došlo k opylení, musí tedy v blízkosti růst oba jedinci. Plodem jsou tzv. jalovčinky/galbuly, což jsou v morfologickém slova smyslu nepravé plody. Určitě je znáte z kuchyně, protože se sušené používají při přípravě zvěřiny. Jalovcové

dřevo je velmi tvrdé, trvanlivé a dekorativní, proto má dobré využití například v řezbářství, nábytkářství atp. V našich krajinách se jalovce hojně pěstují v kultuře, kde však mohou sloužit jako hostitelé rzi hrušňové (*Gymnosporangium sabinae*). Jedná se o tzv. dvoubytnou (heteroecickou) rez, což znamená, že má ve svém cyklu hostitele a mezihostitele. Hostitelem jsou jalovce, mezihostitelem zase hrušně, jak vyplývá z názvu, proto je poměrně náročné se jí zbavit, a to zvláště v lokalitách, kde se vyskytují oba (udává se, že do vzdálenosti cca 200 m). Z dalších dřevin jsme zaznamenali vřesovec stromovitý (*Erica arborea*) ze stejnojmenné čeledi vřesovcovitých (Ericaceae), který může dorůst až 4 metrů. Je považován za medonosný druh a v minulosti se jeho suché větve používaly na výrobu košťat. Místy se také vyskytoval stálezelený aromatický keř myrta obecná (*Myrtus communis*) ze stejnojmenné čeledi myrtovitých (Myrtaceae). Z dob starověkého Řecka a Říma se zachovala tradice myrtové snítky, kterou mají na sobě svatebčané v době obřadu, neboť je symbolem lásky, mládí a krásy. Podobně jako jalovce se myrta používala v řezbářství a také je v teplejších oblastech České republiky pěstována pro okrasu.

V písčném substrátu se snadno vytváří mělké či hluboké deprese, proto jsme si mohli ukázat nemalé množství vlhkomilných rostlin (tzv. hygropyty), které takové biotopy vyhledávají. Mnohé z nich se v České republice vyskytují jen vzácně. Příkladem je šášina načernalá (*Schoenus nigricans*) z čeledi šáchorovitých (Cyperaceae), která patří ke kriticky ohroženým druhům naší květeny. K jejímu

ústupu došlo zejména v souvislosti s odvodňováním. Přeživší lokality navíc ohrožuje sekundární sukcese (hlavně zarůstání konkurenčně silnějšími druhy a následná změna rostlinného společenstva), proto je třeba udržovat vhodný způsob obhospodařování (např. pravidelné kosení či pastvu). K jejímu ústupu na území ČR (hlavně v Polabí) také dochází na lokalitách, kde se společně vyskytuje se šášinou rezavou (*Schoenus ferrugineus*), kde pak může docházet ke vzniku křížence (*Schoenus ×intermedius*). V okolí jezera Korission jsme dále objevili kamýšek obecný (*Scirpoides holoschoenus*), který je v České republice řazen k silně ohroženým druhům, ale i mařici pilovitou (*Cladium mariscus*), která patří

dokonce ke kriticky ohroženým. Oba zmíněné druhy patří do stejné čeledi jako šášina a jejich poslední lokality se také nachází v Polabí. Poslední zástupce této čeledi, kterého si zde zmíníme, se vyskytoval na pobřežních písčích spíše roztroušeně až dosti hojně, a to díky dlouhým plazivým výběžkům, pomocí nichž se šíří. Jedná se o šáchor hlavatý (*Cyperus capitatus*). V neposlední řadě nemůžeme opominout sítinu hrotolistou (*Juncus acutus*), která může být až 150 cm vysoká a na pobřežních písčinách byla nepřehlédnutelná.

Pantokrator – nejvyšší hora na Korfu

Během letošní expedice jsme také navštívili Pantokrator, nejvyšší horu řeckého ostrova Korfu. Nyní se tedy přesuneme do úplně jiného vegetačního typu (skoro o jeden „nadmořský“ kilometr výše), kde bude také mnohem chladnější a celkem nevlídné počasí, tak se raději oblečte a jdeme na to...

Při sestupu z Pantokratoru jsme si ukázali hlavně rostlinná společenstva na skálách, kamenitých svazích a suťových polích. Jedná se o stanoviště, kde se rostliny musí umět vyrovnat s mnohými stresovými faktory, jako jsou silný vítr, nedostatek půdního substrátu včetně dostupných živin, malý prostor ve štěrbinách či velký rozdíl mezi denními a nočními teplotami (sucho vs. mraz). Takové podmínky svým způsobem simulují aridní (suché/ vyprahlé) prostředí, ve kterém je úhrn srážek nižší než výpar a vsak. Přežijí jen ti nejlépe přizpůsobení (adaptovaní).

Rostliny přizpůsobené na život ve skalních dutinách a na skalnatém povrchu (byliny, keře i stromy) označujeme jako chasmoфіty. Obvykle upřednostňují nízký vzrůst a často tvoří polštářovité formy; převažují rostliny vytrvalé nad jednoletkami a nejsou zásadně závislé na altitudinálním gradientu (nadmořské výšce), ale spíše na typu substrátu (zásaditý vs. kyselý, tj. kalcifyty vs. acidofyty), srovnajte například s vegetací makchie a vzrůstající vzdáleností od moře. Pojdme si ale připomenout jednotlivé druhy. Na skalách jsme viděli tařici horskou (*Alyssum cf. montanum*) z čeledi brukvovitých (Brassicaceae), která se vzácně pěstuje jako skalnička i v ČR. Dále spoustu druhů kapradin, například sleziník červený (*Asplenium trichomanes*) či kyvor lékařský (*Ceterach officinarum*), který se v České republice vyskytuje jen vzácně, proto je hodnocen jako kriticky ohrožený druh. Často je však vyhledáván skalničkáři pro své dekorativní listy. V podrostu borovice černé (*Pinus nigra*) v nižších partiích ve vlhku a na vápenci jsme zase zaznamenali rozsáhlé porosty vranečku (*Selaginella denticulata*), který patří k plavuním (Lycopodiophyta), ale nápadně připomíná játrovky (Marchantiophyta).

Z dalších zajímavých druhů, které jsme viděli po cestě z Pantokratoru, zmiňme některé orchideje (Orchidaceae). Například aceras podivný (*Aceras anthropophorum*), jehož květenství tvarem připomíná oběšeného člověka, odkvetlé řebčíky (*Fritillaria* spp.), tořiče (*Ophrys* spp.) a vstavače (*Orchis* spp.). Dále pryšec myrtovitý (*Euphorbia myrsinites*) ze stejnojmenné čeledi pryšcovitých (Euphorbiaceae), který se u nás často pěstuje v zahradách jako skalnička a údajně byl kdysi vysazen v Českém krasu. Tento druh byl zavlečen i do Severní Ameriky, kde vyhledává podobné biotopy (například v Utahu). Nakonec ještě zmíním

drobný polní plevel vohlici hřebenitou (*Scandix pecten-veneris*) z čeledi miříkovitých (Apiaceae), kterou jsme zahlédli při krátké „čůrací“ zastávce na benzínové pumpě. Je to jednoletá bylina, která byla na území ČR ještě nedávno považována za vyhynulou, proto je dnes řazena mezi kriticky ohrožené druhy naší květeny.

Pobřežní mestečko Sidari

Při výletu na severní pobřeží ostrova do městečka Sidari jsme se vrátili zase do „tepla“. Na pobřeží jsme viděli pro nás známé druhy, například kosmatcovník jedlý (*Carpobrotus edulis*) z čeledi kosmatcovitých (Aizoaceae), paznehtník ostnitý (*Acanthus spinosus*) ze stejnojmenné čeledi paznehtníkovitých (Acanthaceae), zmarliku Jidášovu (*Cercis siliquastrum*) z čeledi bobovitých (Fabaceae), fenykl obecný (*Foeniculum vulgare*) z čeledi miříkovitých (Apiaceae) či jitrocel vraní nožku (*Plantago coronopus*) ze stejnojmenné čeledi jitrocelovitých (Plantaginaceae). Novým druhem pro nás byla například žlutě kvetoucí žlutnice prorostlá (*Blackstonia perfoliata*), která patří k hořcům (Gentianaceae). Její rodové jméno je odvozeno od britského lékárníka Johna Blackstonea a viděli jsme ji cestou na mys Drastis.

Gardiki – zřícenina hradu a okolí jeskyně

Díky Šárce Mikátové jsme se mohli podívat do útrob starověké zříceniny, kde jsme našli úplně jiné rostlinné druhy než doposud. Převládaly spíše rumištní druhy a plevele, například rukevník roketovitý (*Bunias erucago*) z čeledi brukvovitých (Brassicaceae), jehož zobákovité šešulky si možná pamatujete. Na loukách v sousedství PP Na Plachtě se vyskytuje jeho příbuzný r. východní (*Bunias orientalis*), který řadíme k invazním nepůvodním druhům ČR, protože pochází až z daleké Arménie. Na našem území se však vyskytuje již od poloviny 19. století a na mnohých místech zdomácněl. Rozlehlé porosty nalezneme například v okolí Litoměřic a už z dálky charakteristicky zapáchají po myšíně. Dalším druhem, který jsme si ukázali, byla tykvice stříkává (*Ecballium elaterium*) z čeledi tykvcovitých (Cucurbitaceae), která byla nalezena i na našem území (její výskyt je v ČR adventivní), a to celkem blízko v okolí Opočna. Tykvice má zajímavý způsob rozšiřování semen, kdy se zralé plody už při lehkém dotyku oddělí od stopky a vystřelují semena obalená slizovitou tekutinou, která však (pozor!) může způsobovat alergickou reakci. Ze spár hradních zdí vyrůstaly dva druhy drnavců, a to drnavec palestinský (*Parietaria judaica*) a drnavec (*Parietaria lusitanica*), které patří ke kopřivám (Urticaceae). První v pořadí byl v minulosti zavlečen i na území ČR.

Po návštěvě zříceniny jsme se ještě přesunuli k jeskyni, kde jsme objevili zase pár nových druhů, které jsme si ukázali. Jednalo se o kapradinu netík Venušin vlas

(*Adiantum capillus-veneris*) ze stejnojmenné čeledi netíkovitých (Adiantaceae), což je druh s rozsáhlým areálem až do subtropických a tropických oblastí. Na skále také roste nízký keř, a to kapara trnitá (*Capparis spinosa*) z čeledi kaparovitých (Capparaceae), jejíž poupata se sbírají a nakládají do nálevu z octa, vína a soli (gurmáni je jistě znají pod názvem kapary). Zajímavé je, že se v minulosti kapary „šidily“ a jako náhražka se používala poupata lichořeřišnice větší (*Tropaeolum majus*) či dokonce blatouchu bahenního (*Caltha palustris*). Další zajímavostí je, že semena kapary rozšiřují mravenci.

Hlavní město Kerkyra

Prohlídku Kerkyry jsme začali trochu netradičně, a to návštěvou britského hřbitova, kde jsme hledali hlavně suchozemské želvy, ale nabídl nám i spoustu zajímavých druhů rostlin. Zmíním alespoň dva druhy – krásnou orchidej rudohlávek jehlancovitý (*Anacamptis pyramidalis*), který se u nás vyskytuje jen vzácně a proto patří ke kriticky ohroženým taxonům, a fialově kvetoucí zárazu větvenatou (*Orobanche ramosa* agg.) ze stejnojmenné čeledi zárazovitých (Orobanchaceae), která se na území ČR vyskytuje adventivně a zřejmě se k nám dostala již v době železné jako příměs (plevel) s konopím.

Synantropní stanoviště a nepůvodní druhy

„Kolébku“ zemědělství je Středozeří a Blízký Východ, proto je i oblast Řecka pod lidským vlivem už od nepaměti, čemuž se zákonitě musely rostlinné druhy během tak dlouhé doby přizpůsobit, pokud chtěly nějakým způsobem po boku člověka dále fungovat (koexistovat). Ve své podstatě se musely „naučit“, jak v antropomorfované (člověkem pozmeněné) krajině přežít. V důsledku koevoluce (společné evoluce) s člověkem tyto rostliny získaly mnohé výhody, díky nimž se staly úspěšnými kolonizátory daleko za hranicemi svého původního areálu (viz objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem na konci 15. století – původní obyvatelstvo (indiáni) rozhodně neměli na okolní vegetaci tak značný vliv jako pozdější evropští kolonizátoři, zprvu zejména Španělé). V Severní Americe proto v dnešní době evropské druhy řadíme k neproblematičtějším invazivním nepůvodním druhům vůbec. Snižují diverzitu původních rostlinných společenstev a působí ekologické, potažmo ekonomické škody. Hlavním příčinou úspěchu evropských druhů v Severní Americe a na dalších kontinentech bylo uvolnění volné niky (zjednodušeně prostoru) po antropickým narušení původních společenstev. Původní druhy na tuto změnu nedokázaly dostatečně rychle zareagovat, zatímco ty evropské, které se ať už úmyslně či náhodně na nový kontinent prostřednictvím

člověka dostaly (pozor, bez přispění člověka se nejedná o invazi, ale o přirozenou migraci, tj. zvětšení původního/primárního areálu!), byly na takový typ biotopu preadaptovány (předpřizpůsobeny). Můžeme tedy říci, že Evropa (hlavně Středomoří) je tzv. donorem (dárcem) nepůvodních druhů, zatímco Severní a Jižní Amerika, Austrálie a Nový Zéland jsou spíše jejich akceptory (příjemci). Opačně to zdaleka tak neplatí, čehož si všiml už v 19. století samotný Charles Darwin.

Příkladem úspěšných invazních druhů pocházejících ze Středomoří je například jetel podzemní (*Trifolium subterraneum*), který jsme viděli již na předchozích

expedicích, tolerance arabská (*Medicago arabica*) s hnědými fleky na listech, kterou jsme si ukázali na britském hřbitově v Kerkyře, či světličník lepkavý (*Parentucellia viscosa*), který se vyskytoval například v okolí jezera Korission. Co se týče evropských druhů (původních v ČR, příp. archeofytů, tzn. rostlin zavlečených na určité území od počátku neolitu po

zámořské objevy jako je například objevení Ameriky, tedy zhruba do konce 15. století; komplementární skupinou jsou neofyty, které byly zavlečeny až po objevení Ameriky, například rajčata, brambory, tabák atd.) invazních na jiných kontinentech, tak příkladem může být třezalka tečkovaná (*Hypericum perforatum*), divizna malokvětá (*Verbascum thapsus*), česnáček lékařský (*Alliaria petiolata*) či kyprej vrbice (*Lythrum salicaria*). Tyto druhy se nekontrolovatelně šíří například v Severní Americe či na Novém Zélandu, tedy oblastech klimaticky podobných jejich původnímu areálu, ale i na Havaji (např. divizna), který se už klimaticky dosti liší.

V Mediteránu je také mnoho jednoletých druhů (tzv. terofyty), což je jedna z adaptací na aridní prostředí. Ačkoli se nám tyto druhy mohou zdát ve srovnání s trvalkami kompetičně (konkurenčně) slabé, některé z nich patří k nejhorším invazním druhům na světě. Příkladem je sveřep střešní (*Bromus tectorum*) z čeledi lipnicovitých (Poaceae), který zcela narušil rovnováhu v travinných společenstvech v Severní Americe. Za jeho invazi se můžeme cítit svým způsobem osobně zodpovědní, protože na základě genetických studií víme, že severoamerické populace sveřepu pochází z oblasti mezi Prahou a Halle. Do místa prvního „zazlobení“ (Kalifornie) se dostal až na konci 19. století, ale v dnešní době už na krátkostébelných a smíšených prériích místy dominuje (převažuje). V loňském roce při průjezdu Utahem jsme jeho invazi „na vlastní vóóči viděli“ a můžu Vám říct, že byl všude, kam jen naše oko dohlédlo. Ve srovnání s invazemi na americkém kontinentu jsou proto ty naše (české) jen „velmi slabým šálkem čaje“, proto buďme rádi, může být mnohem hůř.

Kateřina Štajerová

SEZNAM ROSTLIN

Igoumenitsa, okolí přístavu, 27.4.2014

trst' rákosovitá (*Arundo donax*), sveřep jalový (*Bromus sterilis*), měsíček polní (*Calendula arvensis*), katapodie tuhá (*Catapodium rigidum*), kopretina věncová (*Chrysanthemum coronarium*), hadinec jitrocelovitý (*Echium plantagineum*), fíkovník smokvoň (*Ficus carica*), zeměděm popínavý (*Fumaria capreolata*), ječmen myší (*Hordeum murinum*), sléz lesní (*Malva sylvestris*), bažanka roční (*Mercurialis annua*), borovice pinie (*Pinus pinea*), pryskyřník měkkoostenný (*Ranunculus muricatus*), hulevník lékařský (*Sisymbrium officinale*), jetel (*Trifolium tomentosum*), vikev huňatá cf. (*Vicia cf. villosa*), pěstovaná muškáty, růžová pupalka, Aloe, ...

Moraitika, cesta na vyhlídku Bella Vista, olivovníkové háje, zahrady, 28.4.2014

mnohoštět (*Aegilops* sp.),
česnek (*Allium subhirsutum*),
anograma jemnostlá (*Anogramma leptophylla*),
úročník (*Anthyllis tetraphylla* = *Tripodion tetraphyllum*),
planika velkoplodá (*Arbutus unedo*),
podražec okrouhlý (*Aristolochia rotunda*),
áron italský (*Arum italicum*),
trst' rákosovitá (*Arundo donax*),
asfodel větevnatý (*Asphodelus ramosus*),
belardie hřebenitá (*Bellarida trixago*),
bituminárie modrá (*Bituminaria bituminosa*),
brutnák lékařský (*Borago officinalis*),
třeslice větší (*Briza maxima*),
čilimka vlnatá (*Calicotome villosa*),
čekanka obecná (*Cichorium intybus*),
cist krétský (*Cistus creticus*), cist montpelliérský (*Cistus monspeliensis*), cist šalvějolistý (*Cistus salvifolius*),
křížatka obecná (*Commelina communis*),
hadinec jitrocelovitý (*Echium plantagineum*),
mečík polní (*Gladiolus italicus*),

podkovka (čičorka) křovitá (*Hippocrepis (Coronilla) emerus*),
zaječí ocásek vejčitý (*Lagurus ovatus*),
len úzkolistý (*Linum bienne*),
len pýřitý (*Linum pubescens*),
kyprej sítinovitý (*Lythrum junceum*),
sléz lesní (*Malva sylvestris*),
banánovník (*Musa* sp.),
černucha damažská (*Nigella damascena*),
tořič (*Ophrys* sp.),
nopál opuncie (*Opuntia* sp.),
snědek (*Ornithogalum narbonense*),
záraza (*Orobanche* sp.),
šřavel kozí noha (*Oxalis pes-caprae*),
sápa křovitá (*Phlomis fruticosa*),
řečík lentiškový (*Pistacia lentiscus*),
marhaník granátovník obecný (*Punica granatum*),
šalvěj křovitá (*Salvia fruticosa*),
čičorka (*Securigera securidaca*),
serapie (*Serapias* sp.),
tromin okrouhlostý (*Smyrniium rotundifolium*),
vítečník sítinovitý (*Spartium junceum*),
čistec (*Stachys germanica* s. l.)
ledenec nachový (*Tetragonolobus purpureus* = *Lotus tetragonolobus*),
tordylium zapalíčka (*Tordylium apulum*),
kozí brada pérolistá (*Tragopogon porrifolius*),
jetel zvrácený (*Trifolium resupinatum*),
urginea přímořská, mořská cibule (*Urginea maritima*),
rozrazil (*Veronica cymbalaria*),
brčál větší (*Vinca major*)

Linia, jezero Korission, písečné duny, břeh moře, 28.4., 1.5. 2014

kamejník barvířský (*Alkanna tinctoria*),
amofila písečná (*Ammophila arenaria*),
úročník (*Anthyllis tetraphylla* = *Tripodion tetraphyllum*),
belardie hřebenitá (*Bellarida trixago*),
třeslice větší (*Briza maxima*),
rukevnik roketovitý (*Bunias erucago*),
pomůranka přímořská (*Cakile maritima*),

ostřice chabá (*Carex flacca* subsp. *serrulata*),
zeměžluč okolíkatá (*Centaureum erythraea* s. l.)
mavuň (*Centranthus calcitrapae*),
cist krétský (*Cistus creticus*), cist montpelliérský (*Cistus monspeliensis*),
mařice pilovitá (*Cladium mariscus*),
mateřídouškovce vonný (*Coridothymus capitatus*),
šáchor hlavatý (*Cyperus capitatus*),
dítrichie lepkavá (*Dittrichia viscosa*),
vřes stromovitý (*Erica arborea*),
máčka přímořská (*Eryngium maritimum*),
bodlákovec skvrnitý (*Galactites tomentosa*),
sítina hrotolistá (*Juncus acutus*),
jalovec fénický (*Juniperus phoenicea*),
jalovec červenoplodý (*Juniperus oxycedrus*),
zaježí ocásek vejčitý (*Lagurus ovatus*),
len (*Linum strictum*),
večernička (*Maresia (Malcolmia) nana*),
matiola trojrohá (*Matthiola tricuspidata*),
tolice přímořská (*Medicago marina*),
saturejka žilnatá (*Micromeria (Satureja) nervosa*),
myrta obecná (*Myrtus communis*),
halucha dutá (*Oenanthe fistulosa*),
olivovník evropský (*Olea europaea*),
jehlice (*Ononis variegata*),
nopál opuncie (*Opuntia* sp.),
vstavač řídkokvětý (*Orchis laxiflora*),
vičeneček kohoutí hlava (*Onobrychis caput-galli*),
světličník lepkavý (*Parentucellia viscosa*),
sápa křovitá (*Phlomis fruticosa*),
borovice pinie (*Pinus pinea*),
řečík lentiškový (*Pistacia lentiscus*),
posidonie mořská (*Posidonia oceanica*),
pyskatec lesklý (*Prasium majus*),
paprška nízká (*Pseudorhiza pumila*),
hasivka orličí (*Pteridium aquilinum*) při cestě k jezeru,
dub kermesový (*Quercus coccifera*),
mořena cizí (*Rubia peregrina*),
krvavec trnatý (*Sarcopoterium spinosum*),
šášina černající (*Schoenus nigricans*),
kamýšek obecný (*Scirpoides holoschoenus*),
silenka (*Silene colorata*),

přestup osténkatý (*Smilax aspera*),
tamus obecný (*Tamus vulgaris*),
urginea přímořská, mořská cibule (*Urginea maritima*),
(*Valantia muralis*)
divizna laločnatá (*Verbascum sinuatum*),
drmek obecný (*Vitex agnus-castus*),

Pantokrator, 30.4.2013

aceras podivný (*Aceras anthropophorum*),
zběhovce východní (*Ajuga orientalis*),
tařice horská (*Alyssum* cf. *montanum*),
pilát lékařský (*Anchusa officinalis*),
rmen (*Anthemis* sp.),
úročník bolhoj (*Anthyllis vulneraria*),
huseník jarní (*Arabis verna*),
asfodelina žlutá (*Asphodeline lutea*),
sleziník červený (*Asplenium trichomanes*)
kyvor lékařský (*Ceterach officinarum*),
užanka lékařská (*Cynoglossum officinale*),
trýzel (*Erysimum* sp.),
prýšec myrtovitý (*Euphorbia myrsinites*),
řebčík (*Fritillaria* sp.),
hluchavka (*Lamium garganicum*),
hrachor (*Lathyrus* cf. *cicera*),
modřeneček (*Muscari* sp.),
tořič (*Ophrys* sp.),
vstavač kukačka (*Orchis morio*),
vstavač trojzubý (*Orchis tridentata*),
světličník široolistý (*Parentucellia latifolia*),
sápa křovitá (*Phlomis fruticosa*),
borovice černá (*Pinus nigra*),
pryskyřník (*Ranunculus* sp.),
vochlice hřebenitá (*Scandix pecten-veneris*),
krtičník psí (*Scrophularia canina*),
vraneček zoubkatý (*Selaginella denticulata*),
starček skalní (*Senecio rupestris*),
tromín okrouhlostý (*Smyrniium rotundifolium*),
čistec (*Stachys* sp.)
tordylium zapalíčka (*Tordylium* sp.)
divizna (*Verbascum* sp.),
rozrazil časný (*Veronica praecox*)

Benzinová stanice, 1,5 km Z od Ag. Douli, 30.4.2014

vochlice hřebenitá (*Scandix pecten -veneris*)

Petales, macchie ve svahu nad obci, 30.4.2013

aceras podivný (*Aceras anthropophorum*),
sasanka hvězdotvá (*Anemone hortensis*),
čilimka vlnatá (*Calicotome villosa*),
brambořík (*Cyclamen* sp.),
vřes stromovitý (*Erica arborea*),
jasan zimnář (*Fraxinus ornus*),
vstavač (*Orchis* sp.),
dobromysl obecná (*Origanum vulgare*),
vítod (*Polygala* sp.),
dub kermesový (*Quercus coccifera*)

Ag. Spirodonas, podél cesty s křovinami a vápencové pobřeží moře, 30.4.2014

mnohoštet (*Aegilops* sp.),
rmen plstnatý (*Anthemis tomentosa*),
hvězdička ostnitá (*Asteriscus spinosus*),
ječmen myší (*Hordeum murinum*),
zaječí ocásek vejčitý (*Lagurus ovatus*),
večernička rozprostřená (*Malcolmia flexuosa*),
trnovec Kristův (*Paliurus spina-christi*),
lír přímořský (*Pancreatium maritimum*),
čičorka (*Securigera securidaca*),
serapie (*Serapias* sp.),
vikev (*Vicia* sp.)

Ag. Spirodonas, slanisko u jezera Antinioti, 30.4.2014

kamyšík přímořský (*Bolboschoenus maritimus*),
sítina hrotolistá (*Juncus acutus*),
kustovnice (*Lycium intricatum*),
paprška mrkvovitá (*Orlaya daucooides*),
slanomil (*Sarcocornia* sp.)

Sidari, kanál D Amour, 2.5.2014

kosmaticovník jedlý (*Carpobrotus edulis*),
šťavel kozi noha (*Oxalis pes-caprae*)

Sidari, louky nad pláží Apotripiti, 2.5.2014

paznehtník ostnitý (*Acanthus spinosus*),
agáve americká (*Agave americana*),
česnek růžový (*Allium roseum*),
drchnička rolní (*Anagallis arvensis*),
úročník bolhoj (*Anthyllis vulneraria* subsp. cf. *praepropera*),
trst' rákosovitá (*Arundo donax*),
zmarlika Jidášova (*Cercis siliquastrum*),
fenykl obecný (*Foeniculum vulgare*),
ječmen myší (*Hordeum murinum*),
jitrocel vrani nožka (*Plantago coronopus*),
přestup osténkatý (*Smilax aspera*),
tamaryšek (*Tamarix* sp.)

cesta k mysu Ag. Drastis, olivovníkové háje, trávníky, 2.5.2014

drchnička rolní (*Anagallis arvensis*),
žlutnice prorostlá (*Blackstonia perfoliata*),
užanka krétská (*Cynoglossum creticum*),
třezalka (*Hypericum spruneri*),
mečík polní (*Gladiolus italicus*),
len pýřitý (*Linum pubescens*),
myrta obecná (*Myrtus communis*),
vraneček zoubkatý (*Selaginella denticulata*),
ožanka (*Teucrium polium*)

Ag. Drastis, 2.5.2014

žlutnice prorostlá (*Blackstonia perfoliata*),
mateřídouškovce vonný (*Coridothymus capitatus*),
vřes stromovitý (*Erica arborea*),
řešetlák proměnlivý (*Rhamnus alaternus*)

Gardiki, zřícenina hradu, 3.5.2014

rukevník roketovitý (*Bunias erucago*),
kokotice (*Cuscuta* sp.),
tykvice stříkává (*Ecballium elaterium*),
zemědým popinavý (*Fumaria capreolata*),
(*Malabaila aurea*)
šklebivec přímý (*Misopates orontium*),
drnavec palestinský (*Parietaria judaica*),
drnavec (*Parietaria lusitanica*),
rozchodník pobřežní (*Sedum litoreum*),
hulevníkovec lékařský (*Sisymbrium officinale*),
neznámá tráva

Gardiki, mokřad pod zříceninou hradu, 3.5.2014

ostřice (*Carex* sp.),
přeslička největší (*Equisetum telmateia*),
kamýšek obecný (*Scirpoides holoschoenus*)

Gardiki, příkopy podél silnice, 3.5.2014

Chrysanthemum (*Coleostephus*) *myconis*,
paprska velkokvětá (*Orlaya grandiflora*)

Gardiki, okolí jeskyně, 3.5.2014

netik Venušin vlas (*Adiantum capillus-veneris*),
tařice skalní (*Alyssum saxatile*),
chřest (*Asparagus* sp.),
kapara trnitá (*Capparis spinosa*),
kyvor lékařský (*Ceterach officinarum*),
Hyparrhenia hirta,
modřeneč (*Muscari* cf. *weissii*),
Ptilostemon chamaepeuce,
krtičník (*Scrophularia heterophylla*),
vraneček zoubkatý (*Selaginella denticulata*),
čistec (*Stachys* sp.),
pupec štěrbínový (*Umbilicus rupestris*)

Gardiki, olivové háje pod jeskyní, 3.5.2014

úročník (*Anthyllis tetraphylla* = *Tripodion tetraphyllum*),
třezalka (*Hypericum spruneri*),
Malabaila aurea,
vraneček zoubkatý (*Selaginella denticulata*)

Kerkyra, Britský hřbitov, 29.4.2014

česnek (*Allium subhirsutum*),
rudohlávek jehlancový (*Anacamptis pyramidalis*),
štětkovec (*Callistemon* sp.),
ostřice chabá (*Carex flacca* subsp. *serrulata*),
žumara nízká (*Chamaerops humilis*),
šáchor hlíznatý (*Cyperus rotundus*),
mečík (*Gladiolus* sp.),
kosatec (*Iris* cf. *sisyrrinchium*),
tolice arabská (*Medicago arabica*),
tořič (*Ophrys* sp.),
vstavač vonný (*Orchis fragrans*),
záraza (*Orobanche ramosa* agg.),
brčál větší (*Vinca major*),
kala (*Zantedeschia aethiopica*)

Kerkyra, parky, 4.5.2014

lokvát japonský, japonská mišpule (*Eriobotrya japonica*),
fíkovník (*Ficus macrophylla*),
žakaranda mimózolistá (*Jacaranda mimosifolia*),
melie šeríková (*Melia azedarach*),
slozoplod tobira (*Pittosporum tobira*),
skočec obecný (*Ricinus communis*),
pepřovec balzámový (*Schinus molle*)

Kerkyra, nábřeží, 4.5.2014

pelyněk křovitý (*Artemisia arborescens*),
fagnalon řecký (*Phagnalon graecum*)

Kerkyra, cesta od Vlacherny, 4.5.2014

přeslička větevnatá (*Equisetum ramosissimum*)

Sestavila: Věra Samková

V. EXPEDIČNÍ BÁSEŇ

Sepsána všemi účastníky zájezdu tak, jak papír koloval autobusem, proto se v tomto literárním díle často setkáme s (místy velmi) volným veršem :-)

DĚJSTVÍ I. (27.4.2014)

Projeli jsme spoustu států,
Ivo cestou dělal tátu.
Ještě, že tam měl s sebou Káťu.

Je to vše hezké a nepoznané,
suché i mokré.
Jenom suché, nechci, aby pršelo!

Kapky buší, rvou mi uši,
hop-šup pláštěnka,
v trávě se modrá pomněnka
je to naše oblíbená květinka.

Po cestě je mnoho skal
a jedeme stále dál a dál.

A už se k moři blížíme,
moc se na něj těšíme.
Na loď brzy nastoupíme,
piráty tam objevíme.

Milujeme Máří,
vrátíme se v září.

Ted' jedeme do Řecka,
za chvíli zase z Řecka.
Tvoje máma je pěkná pecka,
škoda, že už má děcka.

Mám rád ženy na trajektu
a já muže i bez trajektu (všechny
rasy),

proto jedem na loď výletní,
choutky máme záletní.

Těšíme se na moře,
až chytíme úhoře.

Zase tady čekáme
a na Rost' u zíráme.
Rost'a UHO miluje,
pan Hotový se s ním shoduje.

Prosím, co tu děláme?
U trajektu čekáme
a hmyzáky chytáme.

Karla všichni milují
a jeho kult budují. Amen

DĚJSTVÍ II. (2.5.2014)

Po včerejšku jsme plni dojmů,
vůbec se nám nechce domů.
Nevím, zda je všechny pojmu.

V baru bylo hezky,
bavili jsme se česky i korfsky.

Všude čeká fauna, flora...

Rost'a za nic nemůže,
radši beru Kinedryl,
v buse hodně pomůže,
pak nás těžká nevolnost nezmůže

a po autobuse nebudou kaluže.
I když to občas nepomůže.

Všichni se na poznávačku těšíme (to
určitě :-)),
když mokré plavky sušíme.

A teď vyjíždíme na výlet
a těšíme se na oběd.
Jedeme se vykoupat
a Ivo nás má moc rád.

Pořád nemůžu zapomenout na toho
nemilovanihodného Elvise.

Koktejl jsme si koupili
a stůl trochu polili.
A když jsme šli spát,
Radovan na nás začal hystericky
řvát.

Elvis, to je borec,
byl s ním srandy kopec.

Byl pozdní večer, první máj,
večerní máj byl hudby čas,
Elvisův zval ku lásce hlas.

Naše básně stojí za nic,
Pojedeme podél hranic.

Proč šli všichni čůrat? Nechápu to
zcela,
autobus přec není až taková cela.
Moře šumí v dáli,
jedeme olivovými háji,
jen tak z nenadání.

Rošťák Rošť a s rošťandami a
rošťáky
se roští v roští.
V batohu mi něco šustí.

Chceme zpívat Králíky!!!

Sidari jsme navštívili,
na poušti jsme dvakrát byli.
Až chytíme blavora,
bude demonstrován z lavora.

Frnk a už je doma.
Jídlo z doma je už frnk,
tady máme plnej hrnk.

Řecko, Řecko, Řecko,
už mě bolí všecko.
Kéž bych zase byla malé děcko.

To by byla paráda,
sáhnout si zas na hada.

Kaloni jsou divní ptáci.

DĚJSTVÍ III. (5.5.2014)

Srbská puszta mizí v dáli,
čeho jsme se vlastně báli?
Hadů, štírů, pavouků?

Ničeho jsme se nebáli,
jen nevěděli,
co nás čeká v dáli

a fiky tam zrály.
Nudná je okolní krajina,
nikde se nekouří z komína.

A hle, slunce už vychází,
už i nad mlázím.

Zásoby vody nám dochází,
už asi dojde k nějakým nesnázím.

Nad hrází, kde se mraky nachází,
bouřka už přichází.

U soudruhů Srbů čekáme
a jenom se vztekáme.
Srbsko je krásná zem,
na hranicích s Maďarskem,
nebudeme zde déle než den.

A stále chceme zpívat Králíky!!!

Srbové jsou veliký (jako objemní)
a taky nepobrali moc krásy,
zuby mají jako vrásky.

Konečně jsme na hranicích,
to je skoro jako v Jeníkovcích,
nebo v Bělehradě,
tím pádem na Moravě.

Prosím, kupte mi někdo psa!

Teď tu opět čekáme
A pasy zase dáváme.

Tak pojd'te se k nám všichni podívat,
jak nám dupou králíci.

Co to tady skládáme?
Nápady nám schází
a klobásy se kazí.

Nechceme zítra do školy,
já bych chtěl růst na poli.
Já se zase válet v posteli...
Zatímco se válíš, nebo koupeš,
probíhá jinde velká citrónová loupež.

V kolik asi přijedeme?
Dříve, než se nadějeme.
Z autobusu vše nás bolí
a jsme celí přeželelí.

Rost'a už nás všechny števe,
teď už zase řve.

Vrána ráda kráká: krá, krá!
Slepice nám vajíčko dá.

Jen neradi se vracíme,
svačiny sníst ještě nesmíme.

Máte ještě někdo nějaký jabka?
Co tady řveš, jak Tvoje matka!

Jsem paní vod a jdu proti proudu,
večer už spatřím svou rodnou
hroudu.

My zase suchý – konečně!
Domek, kde žijem společně.

Copak broučci, copak kytky,
žaludek chce nacpat vždycky!
Sbohem broučci, sbohem kytky,
dojídáme všechny zbytky!

Na příští rok jsme zvědaví,
co nám Ivoš připraví.
Určitě nás překvapí,
co si zase vymyslí.

Třeba maďarská puszta, výlet do
nory syslí...

Těším se na vepřo, zelo,
řádnou krmí žádá tělo!!

VI. SOUTĚŽ

Na závěr celé expedice proběhla soutěž v poznávání rostlin a živočichů. Studenti prokázali nově nabyté vědomosti. Výsledky nejlepších z nich ukazuje následující přehled (v kategorii A mohli studenti získat body navíc za určení čeledi rostlin):

Kat. A

1. Čelakovská Martina	92 b
2. Antošová Adéla	91 b
3. Vojtěchová Kateřina	89 b
4. Zych Michal	77 b
5. Pražák Jan	65 b
6. Kopecká Tereza	58 b

Kat. B

1. Bureš Vít	54,5 b
2. Šimon Zdeněk	54 b
3. Rozsívalová Terezie	52 b
4. Sába křovitá	43 b
5. Hodačová Alžběta	41 b
6. Pražáková Gábina	38 b

Kat. C

1. Marečková Anežka	53 b
2. Vysloužilová Eva	44 b
3. Tydlitová Adéla	40 b
4. Nováková Martina	26 b
5. Šalavec Tomáš	25 b
6. Šobová Veronika	24,5 b

A co bylo v poznávačce?

1- česnek, 2- cist montpelierský, 3- mnohoštet, 4- brutnák lékařský, 5- tromín okrouhlostý, 6- měsícnice roční, 7- áron italský, 8- třeslice větší, 9- přestup osténkatý, 10- černucha damažská, 11- hvězdička, 12- trnovec Kristův, 13- posidonie Neptunova, 14- sába křovitá, 15- matiola trojrohá, 16- pupec šterbinový, 17- pryšec myrtovitý, 18- řešetlák proměnlivý, 19- jalovec červenoplodý, 20- záraza, 21- řečík lentiškový (pistacie), 22- borovice pinie, 23- marhaník (granátovník obecný), 24- kyvor lékařský, 25- drnavec 26- tmavoretk, 27- vilejš husí, 28- snovačka jedovatá, 29- slíd'ák, 30- krátkonožka evropská, 31- gekon turecký, 32- hroznýšek turecký, 33- bělozubka, 34- ropušnice, 35- strašník dalmatský, 36- drvodělka, 37- vakonoš, 38- chvostnatka, 39- světluška, 40- zákeřnice červená

REVOLUCE V NÁZVOSLOVÍ

POZNÁVÁNÍ ROSTLIN ANEB CO TAKÉ MOHOU BÝT

Sápa: slunečnice zmenšená, sůpa
Přestup: přechod, postup, směrovec, přechodník
Černucha: přeslice, čertucha, čaromucha
Třeslice: třaslice, třeslatka, třesnatka
Trnavec kristův: trnka, nevada, jidášův strom
Mnohoštět: ostnáč, mnohoštetník, štětinatka, mnohoštetináč
Marhaník: marhanice, marhule
Posidonia Neptunova: posidonia Plutonova
Řečík: trnivka
Řeštlák: černolístek
Brutnák: citron
Měsíčnice: měsíčna, měsíčník
Záraz: pyskatec
Pupec: pupena
Pryšec: pryškatec
Tmavoretk: světlo milka
Vilejš husí: mochlice husí, vidlan, viducha husí
Snovačka jedovatá: červatka
Slídák: koutníček pruhovaný
Krátkonožka evropská: ještěrkovec
Hroznýšek turecký: krajta tygrovitá
Bělozubka: potkan, lebka malá
Ropušnice: ropušatka
Strašník dalmatský: ostnonoh, lepák, nohatka
Drvodělka: rukodělka
Vakonoš: vakovec vačnice, vakoš,
Chvostnatka: plošík
Zákeřnice červená: strašnice červená, zákeřná potvora, kazice

VII. ZÁVĚREM

V letošním školním roce jsme se vydali již na sedmou přírodovědnou expedici v řadě. Tentokrát byla objektem našeho zájmu oblast řeckého ostrova Korfu. Tento typ odborné exkurze biskupské gymnázium organizuje pro studenty se zájmem o biologii a přírodu. Expedice se účastnili kromě studentů naší školy studenti vysokých škol přírodovědného typu, někteří naši bývalí studenti, učitelé z našeho regionu a biologové z odborných institucí jako je Muzeum východních Čech, Univerzita Hradec Králové, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR či Povodí Labe. Nebezpečné překonání hranic (Srbsko) zvládl i černý pasažér Rost'a, který se nám nebezpečně naklonoval při praktickém poznávání.

Studenti byli v průběhu akce rozděleni do skupinek; každé se vždy věnovali lektori (botanik a zoolog), kteří seznamovali účastníky exkurze s biologickými zajímavostmi navštívených lokalit. Večery byly věnovány přednáškám a demonstracím zoologických a botanických nálezů. V místě ubytování vznikla výstava nasbíraných objektů, s kterými se studenti ve svém volném čase měli možnost blíže seznámit. Na závěr celé expedice čekala naše studenty praktická zkouška.

Jsem rád, že pro uskutečnění této akce a řady dalších nacházím podporu finanční (město Hradce Králové, Společnost přátel školy, některé firmy a rodiče), materiální (řada rodičů pomohla s přípravou a zajištěním dovybavení celé akce) a duševní ze strany vedení školy a všech, kteří se akce zúčastnili.

Závěrem bych rád poděkoval všem účastníkům expedice. Lektorům za trpělivost, přípravu celé akce a velmi poutavé vyprávění, obrovské nasazení při odloveh, odchýtech a objevování malých tajemství, které pro nás příroda schovává, zároveň za neúnavnou trpělivost při odpovídání na nejrůznější dotazy, které si jen dětská hlavička může vymyslet. Všem pak za ochotu se vzdělávat či přiložit ruku k dílu v případě potřeby a za vytvořenou pohodovou expediční atmosféru.

V následujícím školním roce bychom „chladný a deštivý“ ostrov Korfu, Elvisovu kytaru, Durrelovy spisy, neobjasněné úmrtí karety, romantická pobřežní zákoutí či chemicky otrávené háje olivovníků vyměnili za prosluněné stráně horských luk, kde bude možné obdivovat rozkvetlé koberce rostlin, stopy dávných dob ledových, majestátné vrcholky hor a dotekem oblaků se přiblížit k Bohu...

Ivo Králíček

NUTRICIA DEVA

MLÉKÁRNA OPOČNO
1936

HRADEC KRÁLOVÉ

